

POŠTINA
PLAČANA
V GOTOVINI

DRŽAVNO TOŽilstvo v Ljubljani
Došlo 15. IV. 1930
krat. prilog.

ŽEN
A
IN
D
O
M
4.

LOJZE DOLINAR:
SV. MARIJA
Z DETETOM

Persil Persil-om

in ravnanj pravilno!
Je sicer zelo enostavno, toda važno.

Raztopi Persil v
mrzli vodi.

Napravljeno raztopino vlij v kotel, napoljen z mrzlo vodo.

Perilo rahlo vlagaj in pusti, da počasi zavre. $\frac{1}{4}$ ure kuhati zadostuje.

Potem dobro izperi; naprej v to- pli in zatem v mrzli vodi.

Poskusite tako! Videli bode- te:
***Persil** izpolnjuje, kar obljubuje!*

PRAVA POT

ki drži do ozdravljenja živcev.

Bolni, izčrpani živci grene življenje in prizadevajo veliko trpijenja (zbadanje, mučne bolečine, omotico, plašljivost, šum v ušesih, motnje v prebavi, nespečnost, pomanjkanje volje do dela in različne druge zle pojave).

Moja ravnokar obelodanjena poučna razprava Vam pokaže pravo pot, kako se

odkrižate vseh teh bolečin.

V njej so po dolgoletnih izkustvih popisani vzroki in izvor živčnih bolezni in kako se zdravijo.

Ta evangelijska zdravja pošljem

čisto brezplačno

vsakomur, kdor ga zahteva od spodnjega naslova.

Na tisoče zahvalnih pisem potrjuje edini doslej doseženi uspeh neumornega preiskovalnega dela za blaginjo trpečega človeštva. Kdor spada k veliki četi živčno bolnih in kdor trpi na teh mnogoštevilnih pojavih, si mora omisliti mojo tolažilno knjižico!

Prepričajte se sami

da Vam ne obetam nič neresničnega, ker pošljem že v nekaj dneh vsakomur, kdor mi piše, popolnoma **brezplačno** in franko to poučno razpravo. Zado-
stuje dopisnica na naslov:

ERNST PASTERNAK, Berlin, S. O., Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 468.

Ako potrebujete

*okusne etikete,
umetniške lepake,
moderno reklamo,
lepo embalažo,
zemljevide, delnice, note
ali druga litografska dela,*

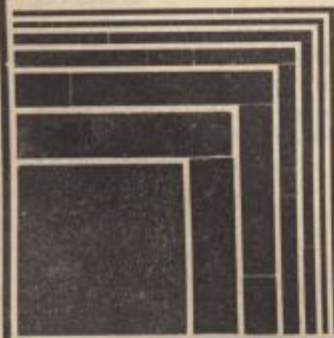
zahtevajte ponudbe litografskega zavoda

Čemažar in drug

Ljubljana, Igriška ulica številka 6

Telefon 25-69

Telefon 25-69

GRAMOFON | ZA | NAJBOLJŠI | ODGOVOR! |

Mi imamo mnogo dobrih naročnic, ki se živo zanimajo za naš list, ki ga na vse strani priporočajo in ki pošiljajo nasvete, kako naj se «Žena in dom» izboljša in izpopolni. Ni nam mogoče, da bi se za njih požrtvovalnost vsaki posebej zahvalile. Zato naj sprejmejo kar med temi vrsticami našo prisrčno zahvalo. Prosimo jih, da nam tudi zanaprej po svojih močeh pomagajo.

Zahvaljujemo se tudi vsem tistim naročnicam, ki so že nakazale naročnino za vse leto (Din 68.—). Škoda le in prav žal nam je, da ni plačala vsaj tričetrtina naročnic vseletne naročnine, da bi lahko tudi še zanaprej tiskali list na 40 straneh, zakaj, sodeč po došlih nam dopisih, so vse složne v tem, da je naročnina za list v tej obliki izredno nizka.

Je pa med našimi naročnicami še nekaj takšnih, ki so revijo sicer naročile in jo tudi redno prejemale, niso pa doslej poravnale naročnine niti za četrt leta. Zdaj pa nastane vprašanje, kako naj pišemo tem naročnicam, da bodo plačale malenkostno naročnino, ki je za vse leto s prilogo vred samo 68 Din. Da pravo pogodimo, razpisujemo s tem anketo in prosimo vse naročnice, da nam sporoče svoje mnenje, kaj naj

ukrenemo, da nam bodo tudi tiste, ki doslej še niso nič plačale, nakazale naročnino vsaj za pol leta (Din 35.—). Naročnica, ki nam pošlje najboljši nasvet, dobi od naše uprave za darilo gramofon.

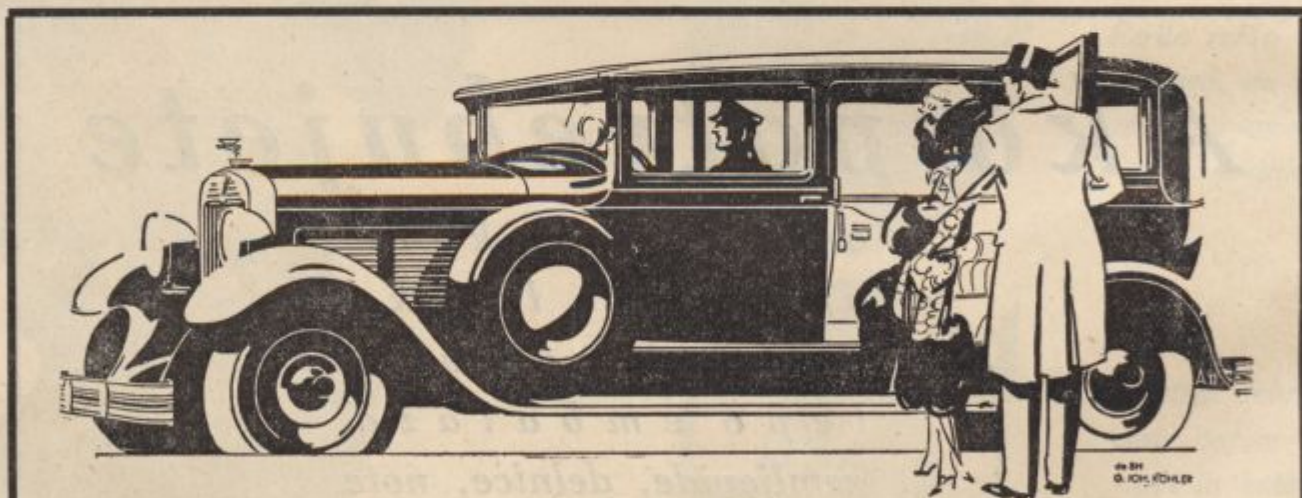
Nasveti naj se pošiljajo v zaprtem ovitku na upravo «Žene in doma» v Ljubljani, Prule 11.

Še ena ugodnost za naše naročnice.

Da ugodimo željam naših čitateljic in ljubiteljic umetnosti in da jim omogočimo nakup odličnih keramičnih izdelkov, smo izposlovali, da dobe naše naročnice iz ateljeja «Keram» Dolinarjeve kipe po znižanih cenah. Na naslovni strani prinašamo sliko, ki je posneta po originalu «Sv. Marija z Jezusom». Atelje «Keram» je že izdelal kipe po originalih kiparja Dolinarja «Sv. Krištof», «Sv. Magdalena pod križem», «Zapeljivec», «Bob» in «Putifarka». — Kipi so visoki 35 cm do 45 cm. Prodajna cena je Din 300.—, naše naročnice pa dobe posamezni kip za Din 250.—. Ti umotvori so velike umetniške vrednosti! Vsa pojasnila daje naša uprava, Prule 11.

Zavarujte svoje otroke!

Naročnice, ki so poslale prijavnice za zavarovanje otrok, opozarjamo, da mora biti naročnina plačana za vse leto (Din 68.—). Katera tega še ni storila, naj ta znesek takoj nakaže, nakar bomo prijavnice poslali zavarovalnici «Triglav». Tudi ostale čitateljice ponovno opozarjamo na članek «Zavarujte svoje otroke», ki je na str. 117.

ADLER FAVORIT Gospodar ceste

Potovanje z Adlerjem je divno! Vi in Vaš voz sta si kakor dva prijatelja, hvaležni ste mu za njegovo vztrajnost, za njegovo zanesljivost in za njegovo moč.

V njem se počutite popolnoma varnega: glavne Adlerjeve zavore odvrnejo vsako nevarnost! Kadar oddirjate po cesti, Vam ni treba drugega, kakor da pritisnete nalahko na pedal Adlerjevega centralnega mazilnega sistema, pa je namazanih 24 mazališč šasije.

To je komfort! To je ADLERJEV FAVORIT, vozilo vseh tistih, ki veliko zahtevajo! Kdor se vozi z Adlerjem, ga zna ceniti! Poizkusite!

GLAVNO ZASTOPSTVO:

ING. C. R. LUCKMANN, Ljubljana, Ahacljeva cesta 10.

ŽENA IN DOM

Letnik I.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1930.

Štev. 4.

Iv. Vuk:

Gavran se ženi

(Po narodni basni.)

Mlademu gavranu se je zahotelo mlade in lepe žene. Rekel je sam pri sebi:

«Oženiti se moram. Nevesta pa mora biti lepa in mlada. Ako je še razen tega iz odličnega rodu in izobrazena, tolikanj bolje.»

Šel je na ogledi. Vsaki jati se je pridružil in letel z njo, kamor je bilo. Pri neki taki priliki je zagledal lepo vrano. Takoj mu je ugajala.

«Ta bi bila! Poizkusimo», je rekel.

Galantno se ji je približal in pozdravil:

«Klanjam se, gospodična, najlepša med najlepšimi.»

Vrani je srce zatrepetalo.

«Olikan je videti», je pomislila. Pogledala ga je in odgovorila:

«Preveč ste ljubeznivi, gospod vitez.»

Gavran, ožunačen, se je še enkrat poklonil: «Ginjen sem zaradi vaše lepote, mila gospodična. Srce mi je zakipelo in ljubezen je vzklila v njem. Srečno bi bilo moje življenje, če bi se ponižali in postali moja žena.»

Vrana, lepotica, je vljudno odgovorila:

«Sreča v življenju je tudi moje stremljenje. Vendar sreča ni v praznih besedah. Kakor se moja krila opirajo na zrak, da lahko letam, tako potrebuje sreča podlage, na katero se opira, da je v resnici sreča. Podlaga sreči pa je bogastvo. Zakaj v njem se zrcalijo vse želje kakor v ogledalu.»

Ko je vrana izgovorila svoje besede, je odletela na drugo drevo. Zakaj vedela je, čeprav je bila mlada, da pride gavran za njo, ako jo res ljubi.

Gavran je ostrmel in obsedel na veji. Ni pričakoval take modrosti.

«Bogastvo ji je glavna reč», je rekel. «Resno gleda v življenje. Vidi se, da je dobro vzgojena. Idealizma sicer ni v nji, ali dandanes je idealizem nemodern.»

Malo je pomislil, kaj bi storil, potem je pa rekel:

«Resnično, ženske so popolnejše od nas moških. Zakaj one hočejo ideal zvezati z realnostjo.»

Zakrilil je s perutmi in dejal:

«Zaostajati v modrosti ne smem, saj sem mož!»

Ko je to izrekel, je zletel k vrani. Elegantno je letel trikrat okrog nje, sedel na sosednjo vejo in izpregovoril:

«Premislil sem vaše besede, lepa gospodična. Štejem si v čast, da je bil vaš odgovor tako vljuden in vzpodbuden. Zato sem se odločil, da vam tudi jaz povem vse po pravici. Zakaj vaša lepota je vžgala v mojem srcu prevelik ogenj... Imam, ljuba gospodična, gozdove, polja, loke. Polno je na njih vsega in moj je ves ta kraj... kraj... kraj...!»

Vrana je gledala, poslušala in srce se ji je tajalo.

«Imeniten ženin», je pomislila. «Če je ta kraj... kraj... kraj... res njegov in če je res tako bogat, kakor pravi, zakaj bi ga odklonila. Vendar se moram dobro prepričati, da vidim, kakšen je ta raj... raj... raj...!»

Ogledala si je ves kraj in gavran jo je povsod lepo pogostil s črvi, ogrci, žuželkami in z mlado, nežno zelenjavo.

«Zares, prijeten raj... raj... raj... je ta vaš kraj... kraj... kraj...», je rekla naposled vrana, mlada nevesta.

Prepričala se je, da je gavran res bogat, in ga je vzela. Gostija se je praznovala na vso moč slavnostno. Nevesta je sijala od sreče in zadovoljstva. In tako je bila videti še lepša kakor sicer. Zakaj zadovoljstvo, da je vzela bogatega moža, kar se ne posreči vsaki, in zavest, da jo skrb življenja ne bo glodala, jo je mladilo še bolj in dajalo nje lepoti še poseben odsev. Gavran je bil ves ponosen in je sprejemal čestitke s pokroviteljsko eleganco, govoreč:

«Raj... raj... raj...!»

Mlada zakonca, vrana in gavran, sta živela zadovoljno zakonsko življenje in vsega sta imela v izobilju. Zakaj veliko posestvo — gavranova lastnina — z gozdovi, polji, livadami je bogato obrodilo. Povsod je bilo vse polno raznovrstnih slastnih žuželk, črvov, hroščev, miši. Tudi sladke zelenjave ni manjkalo, niti sočnih jagod... Mlada vrana je bila vsa srečna, ker je imela tako bogatega moža, in je s ponosom valila mladi naraščaj. Zakaj odlične vrane bodo iz take rodbine, v kateri

je siromaštvo neznano... Rada je ponavljala ob vsaki priliki:

«Mojega moža in moj je ta raj... raj... raj... Zame in zanj in za naše otročiče je ta kraj... kraj... kraj...»

Ali prišla je zima.

Polja so zamrznila. Gozdovi so bili pusti. Livade so bile prazne.

Gavranova žena ni mogla najti hrane, dasi se je trudila, kolikor je mogla. In tudi nje mož je stradal z njo.

Te izpremembe ni mogla razumeti.

V glavi so se ji porajale različne misli.

«Da ni morda kje zapravlil našega premoženja?... Da ni morda našel kake druge vrane in ji postal nezvest?... Da ni morda tega našega raja... raja... raja... daroval kateri drugi, pa se samo dela, kakor da tudi on strada?»

Ugibala je in ni se mogla premagati. Stopila je k njemu, svojemu možu, in ga vprašala:

«Ti, kam si zapravlil raj... raj... raj...? Kaj si naredil, da je naenkrat ves pust ta kraj... kraj... kraj...?»

Gavran je molčal, da bi se ne izdal, in si mislil:

«Resnično, iz dobre rodbine je moja žena. Doslej še prav nič ne ve, kako je ustvarjen

ta svet. Zato je bila tako nedolžna in nje lepota večja od drugih, navadnih vran.»

Vrana pa mu ni dala miru in je silila vanj, da ji razloži, odkod ta izprememba. Očitala mu je:

«Varaš me!... Razljubil si me...»

Gavrana je zbolelo, pa je rekel:

«Ljubim te, mila žena, zelo te ljubim. Kakor sem te ljubil tiste dni, ko sem te snubil, kakor sem te ljubil tiste dni, ko si valila najine mladice, tako te ljubim danes, ko stradava. Nikoli te nisem varal.»

Vrana pa se ni dala in se ni dala prepričati. V zakonu je nastal prepir in neprestano pregovarjanje.

«Bahal si se,» mu je očitala, «da je tvoj ves ta kraj... kraj... kraj...! Lačna sem in ta raj... raj... raj... je zdaj naenkrat puščava. Povej, kaj je to, kaj... kaj... kaj... in zakaj... zakaj... zakaj...!»

Gavran se je naveličal večnega zbadanja in oponašanja in se je obregnil:

«Moj je ves ta kraj... kraj... kraj... in poleti je tu vedno raj... raj... raj...!» —

Zdaj je vrana spoznala, da si je vzela za moža navadnega gavrana, kakršnih je povsod vse polno in o kakršnih ji je govorila mati, ko jo je pitala.

Vsa srdita je rekla:

«Zakaj mi pa tega nisi takrat povedal, ko si me snubil?»

On pa ji je odgovoril:

«Ne zameri, draga ženka! Videl sem, da si dobro vzgojena in da si študirana. Nisem ti hotel kaliti tvojega znanja z navadnimi, vsakdanjimi življenskimi resnicami. Zakaj vedel sem, da ti življenje, kadar pride čas, samo vse pove. Nisem hotel tvoji lepoti prizadevati mračnih trenutkov. Zakaj videl sem, da me ljubiš.»

Vrana se je razjezila:

«Da bi te nikdar ne bila ljubila! Z lažjo si me pridobil, jaz pa sem ti prodala svojo mladost in lepoto. In zdaj gladujem.»

Gavran ji je odgovoril:

«Rekla si mi, da je podlaga sreči bogastvo, pa sem si misli: Če je treba ženo kupiti, jo kupim. Ljubezen, ki ni hotela, da bi te kupil drug ženin, mi je narekovala bogastvo. In dal sem ti ga.»

Vsa razočarana in obupana nad svojo usodo, ker je svojo lepoto tako nepremišljeno prodala navadnemu gavrana, je začela ponavljati z gavrantom:

«Kraj... kraj... kraj... pust in prazen raj. Samo poleti je raj... raj... raj...!»

In od tistega dne oznanja vrana pozimi po vseh cestah in potih to svoje spoznanje.

Lojze Žagar:
Pod križem.

PAVLA LOVŠE- TOVA

DOMA IN NA TUJEM

Desna slika: Umetnica
pri glasbi.

Spodnja slika: Umetnica
v kuhinji.

Fot. Smuc, Ljubljana.

Izmed slovenskih pevk velikega slovesa jih je zelo malo, ki bi tolikanj skrbno pripravljene in junaško odločne prepotovale daljno tujino, a zaeno našle v svoji domačiji in domu toliko miroljubne sreče kakor gospa Pavla Lovšetova. Slovenski ženi žal še primanjkuje tiste nagle, a preišljene iniciative in široke podjetnosti, ki je dediščina naših malih razmer in ozkomeje vzgoje, a je nujno potrebna za uveljavljanje naven in doma.

Če današnja žena kadi, igra tenis in sedi v ženskem klubu v sladkem dolce far niente, mnogokrat misli, da je moderna. Na boljšem je tista, ki ima samostojno delo. Tako pozna vsaj svet in red, se navadi moža ceniti, pa tudi ne precenjevati, in z mirno kretnjo prevzame nase breme doma in otrok, tudi če je navezana

zgolj nase. Prihranjeno ji je sentimentalno razočaranje, odvadi se čuditi se in postane zdrav in realen življenjski filozof.

Omenjeno mišljenje je resnične današnje žene je ustvarilo pilotke, ki merijo oceane, prevzemajo vodstvo znanosti in umetnosti in samosvoje soodločajo usodo prosvetljenih narodov.

Ko se je gospa Pavla Lovšetova odločila, da bo sama prepotovala Ameriko, oprta na ugledne pa maloštevilne zveze, je njen korak uprav neslovenskega poguma navdal s spoštljivim presenečenjem vsakega ljubitelja naše pevske umetnosti. Vse bolj pa so nas zadivili uspehi njene turneje, saj smo v splošnem poznali Ameriko le kot deželo zlata, kjer se ceni umetnost zgolj kot zabavni oddih, ime Yankee pa je pomenilo izgajenega in drugemu Yankeeju na las podobnega izmehaniziranega človeka. Pa vendarle je vse to pojmovanje daleč za resnico.

Dokaz za to so naši izseljenci, ki jih je v prvi vrsti gospa Lovšetova obiskala in jim s svojimi nastopi odprla njihova vse bolj čuteča in do vzetna srca kakor je naša samodopadljiva evropska nežnočutnost, ki večkrat zakriva brbljavo navdušenje ali zavistni egoizem...

Seveda je naš in na splošnem ameriški človek malce upravičeno — nezaupen. V vrvežu narodov, sredi brezobzirne borbe za obstoj v nam nepojmljivem tempu življenja ni časa za lagoden študij človeka. Tam odločuje le delo in bežen vtis. Besedica je stavek, nasmeh je ljubezen in molk je odklonitev. Nezaupanje ameriškega človeka pa opravičujejo razni «umetniki», prihajajoči po dolarje brez pravega znanja ali razni dekorirani artisti, pomešani med «geometrično romantiko» velemest. Kakor povsod se pa ptič končno sodi po glasu in ne po bujnem perju.

Vse to je spoznal tudi naš ameriški rojak. On živi v svoji lični hišici z nam manj dostopnim udobjem, a nam še manj umljivo pridnostjo. Demokratizem državnega sistema in delovnega časa ga izenačuje s sočlovekom čez dan in mu privošči zvečer oddih, za katerega bi ga spet zavidal mnogi naš namišljeni elegant. Malone vsak naš boljši izseljenec ima v stanovanju svoj telefon, večina svoj avto in radio. Kakor povsod na svetu, pa pripada umnejšemu in bolj podjetnemu svetlejšo mesto pod solncem. Pogreša pa slovenski izseljenec vedno bolj kontakta z domovino. Brez državnega nasilja, a tudi brez opore od doma se nevidno pogreza v angleški človeški ocean. Novi rod že misli in čuti povsem ameriško. Vezi z domovino so izrvane.

Iz vseh kritik, ocen in pozdravov ameriških listov ge. Lovšetovi je čuti, kako nenadno je bušnil plamen zamirajoče nacionalne zavesti na koncertih v Clevelandu, Warrenu, Sheboyganu, New Yorku, Milwaukeeju, Chicagu itd.

«Jugoslovenski obzor» piše nekje: «Bila je to ogromna skupina ljudi, ki s sklonjeno glavo, zatopljenih misli prisostvuje daritvi najsvetejšega... Zaškripal ni niti stol... Kakor zamaknjena je zrla vsa ta ogromna množica in poslušala, sanjala... Vandrala in vriskala je čez tri gore... Doma! Doma! je vriskalo srce in poskakovalo v veselju...» Narodne pesmi so delale čudeže. Angleški tuji gostje so pisali o «njenem nenadkriljivem glasu, popolni lahkoti prednašanja in izredno ljubeznivi interpretaciji čustvenih ljudskih pesmi...» Svoj ameriški program, ki ga je gospa Lovšetova predvajala tudi v Ljubljani, je pela v osmih jezikih.

Ko me je zanesla pot v svetli, prav tako ljubki kakor premišljeni urejeni dom gospe Pavle, mi je naša najodličnejša koncertna pevka pokazala ljubeznivo, drobno pošto ameriških rojakov, ki se je neprestano spominjajo. Ginljivi pozdrav male šolarice je pomešan med globoki pismeni izliv spoštovanja ameriške redovnice, trda roka delavca je zapisala svoj nepozabni vtis poleg karte odličnega Američana.

Gospe Pavli je dom svetišče. V njem je združena harmonija redke umstvene in srčne skladnosti. Vsak kotiček priča o plodnem življenju popolne žene, ki je znala vse svoje sile napeljati v močan slap vedno sveže tvornosti. Nad njenimi vrati bi napisal besedo o času, ki pomeni zlato.

Pred kratkim je sodelovala v Brnu povodom 25letnega obstoja našega akademičnega društva «Jugoslavija» z viharnim uspehom, vsa srečna med sijajnimi slovenskimi fanti, požlahtnjenimi v tujini.

A vse, kar ji more nuditi svet, ji je le korak naprej v izpopolnjevanje svoje človečnosti. Njena hčerka — pevka Majda — že poletava z materjo-lastovico v sinje višave akordov nad slovenskimi polji in sinko Samo se možato pripravlja ob skrbnem očetu na prve korake odlično vzgojenega fanta. Osrčje življenja v tem domu je pač družina.

Redke so žene, ki bi znale sestri za klavir prav tako sigurno kakor se gibati v solnčnočisti kuhinji, in redke so umetnice, obdarovane z zmyslom do tujih vrednot, a v bistvu povsem naše, kakor je gospa Pavla Lovšetova.

Ko jo vprašam, kdaj jo bomo spet čuli v operi, se s svojim srebrnim smehom negotovo zasmee in s porazno, naravno ljubeznivostjo prosi, da ne pišemo o njej. Žena dela in umetniško dozorela duša pač ne ljubi besed.

Njeno zgledno energijo in njen vzoren dom pa mora človek občudovati. Z voljo se doseže vse. Naši božji darovi so naš pravi zaklad. Te misli naj bodo v zgled in opombo slovenskim ženam.

Ob slovesu že sprejema na pragu eno izmed svojih gojenk.

Brez oddiha teče delovni dan Pavle Lovšetove. In to je tajni ključ do njene osebnosti in do njenih uspehov.

I. P.

Dr. Alma Sodnik-Zupančeva

Atena je izdala leta 1928. knjigo dr. Alme Sodnikove: «Zgodovinski razvoj estetskih problemov». To je prvo znanstveno delo, ki je izšlo izpod peresa slovenske žene. Avtorica ga je v znak globoko občutene hvaležnosti posvetila spominu pokojnega očeta Urbana Zupanca. «Čas otroških in dekliških let mi je v lepem spominu, ožarjen je z ljubeznijo, s katero sta oče in mati zasledovala duševni razvoj svojih otrok», je pripovedo-

vala ga. Alma, ko sem se zglasila pri njej, da mi kaj pove za «Ženo in dom» o svojem življenju in delovanju.

«Rojena sem v Ljubljani 1896. leta», je nadaljevala. «Po končani osnovni šoli sem stopila kot hospitantka na ljubljansko humanistično gimnazijo; redni obisk gimnazije je bil tedaj dekletom še zabranjen. Po maturi na tem zavodu leta 1915. sem se poročila s profesorjem Alojzom Sodnikom, ki je bil na

gimnaziji moj učitelj; ustvarila sva si v domačem krogu skromen, a svetel življenjski dom.

Leto 1920. je dalo mojemu življenju še drugačno smer; univerza v Ljubljani mi je namreč omogočila sistematičen filozofski študij. Zanimanje za ta predmet se mi je vzbudilo že v gimnazijskih letih in se je ohranilo naprej, dasi je bilo seveda nesistematično čitanje filozofske literature brez pravega lastnega kritičnega stališča. Izbrala sem si takoj filozofijo kot glavno stroko in sem leta 1925. napravila doktorski izpit. Tedaj sem se mnogo bavila s psihologijo jezika, in tako je organsko nastala iz teh teženj disertacija. «Psihološka analiza akcenta». Razprava je zamišljena kot poizkus predmetno-teoretično usmerjene študije o stavčnem in besednem naglasu in poudarku. Predmetno-teoretična usmerjenost je tipična črta filozofskega dela, kakor ga vrši na naši univerzi profesor Fr. Veber v svojih predavanjih, publikacijah in kot vodja filozofskega seminarja, zato je kaj umevno, da dobimo poizkuse enake usmerjenosti tudi v disertacijah njegovih učencev.

Pozneje sem se začela vedno intenzivneje baviti s filozofsko-zgodovinskim vidikom. Povod temu so bila filozofsko-zgodovinska predavanja mojega učitelja profesorja Vebra in zanimanje, ki mi ga je vzbudil prav za to področje. Ker pa sem kmalu videla, da v Ljubljani ne dobim za tako delo potrebnih virov (delala sem tedaj na zgodovini estetike), sem nadaljevala svoje študije na dunajski univerzitetni in nacionalni biblioteki. Plod teh študij je moje delo «Zgodovinski razvoj estetskih problemov».

Razen nekaterih razprav, ki niso še objavljene, se bavim predvsem z našo domačo filozofsko literaturo. Zdaj pišem razpravo, ki izkuša z vidika notranje strukture orisati naša dva markantna filozofska tipa, A. Ušeničnika in Fr. Vebra.»

Dr. Alma Sodnikova je izdala poleg knjige «Zgodovinski razvoj estetskih problemov»

P. Ks.:

Nina Griegova

Ako bi bil Bog določil ženo možu za gospodarico, bi jo bil vzel iz Adamove glave; ako bi mu jo bil določil za sužnjo, bi mu jo bil vzel iz nog; vzel pa mu jo je iz strani, ker mu jo je določil za družico, ki naj mu stoji ob strani.

(Sv. Avguštin.)

Slavni ruski komponist Čajkovskij pripoveduje v svojih «Spominih», kako je leta 1888. spoznal Griega in njegovo ženo.

«Med vajo novega Brahmsovega tria je stopil v sobo gospod, majhen in šibak, z rameni neenake višine, z bujnimi, plavimi kodri in z redko, skoraj mladeniško brado. Poteze na

Dr. Alma Sodnik-Zupančeva.

tudi brošuro «O vzgoji deklet» (objavila Ljudska univerza v Ljubljani), delo, ki bo gotovo zanimalo naše čitateljice. V «Ljubljanskem Zvonu» je izšel njen članek «O zgodovini psihologije» kot dodatek «Očrtu psihologije» dr. Vebra in kritika o «Estetiki» istega avtorja.

Lahko pa upamo, da nam bo vbodoče gospa dr. Alma Sodnikova dala še marsikatero delo, ki bo obogatilo našo znanost in obenem dvignilo ugled slovenske žene. Ks. P.

obrazu tega moža — čigar zunanost mi je iz bog vedi kakšnega vzroka vzbujala simpatijo — niso imele na sebi nič posebnega; ne bi jih mogel imenovati niti lepe niti pravilne, pač pa nenavadno prikupne. Srednjevelike, modre oči, ki so spominjale na oči nedolžnega otroka, so takoj osvojile opazovalca. Zelo sem bil vesel, ko se je pri medsebojnem predstavljanju izkazalo, da je lastnik teh simpatičnih oči in te simpatične glave glasbenik, čigar globoko občutene melodije so mi bile že pred dolgim časom segle do dna srca.

To je bil Edvard Grieg, veliki norveški skladatelj... Obenem z Griegom je vstopila

Nebogljenec kliče
mater

nekoliko osivela gospa, po zunanosti njemu zelo slična, prav tako nežna in simpatična. To je bila njegova žena in obenem sestrična, od tod tudi njuna sličnost. Tedaj sem imel priliko spoznati različne vrline gospe Griegove. Najprej se je izkazala kot izborna pevka, a takoj nato sem spoznal, da sijajno pozna našo (rusko) literaturo, ki se zanjo zanima tudi Grieg sam, in kmalu sem se prepričal, da je bila prav tako dobra otroška in zaupna kakor njen slavni soprog.»

Nina Hagerup-Griegova je bila res E. Griegova sestrična. Doma je bila iz Bergna, a v Kopenhagnu je hodila v dekliških letih v pevsko šolo. Z navdušenjem je pela pesmi svojega bratranca in kmalu ga je tajno vzljubila. Tudi Edvard se je bolj in bolj približeval ljubki sestrični. Vendar si ji ni takoj upal izraziti svojih čuvstev, kajti Ninina mati, ki je že nekaj slutila, je ob ugodni priliki naravnost povedala, da bi ji zveza njene hčerke z mladim muzikom nikakor ne bila dobrodošla, češ: «Saj on nič ni, ničesar nima in dela tako muziko, ki je nihče noče poslušati.»

Grieg ji ni mogel nič preveč ugovarjati. Tedaj še ni bil v polnem razvoju, in od njegovih prvih tiskanih pesmi sta bila prodana komaj dva izvoda. Neki dan pa je prišel k Nini s pesmijo: «Jaz ljubim te!» in katastrofa, ki se je je gospa Hagerupova že tako dolgo bala, se ni dala več odvrniti.

Griegov prijatelj Steenberg je izkušal jadu-kujočo mater potolažiti: «Pomirite se, on bo še svetovnoznan!» Mati pa, ki je bila nekoč slavna igralka, si ni dala o umetniški slavi in sličnem nič dopovedati. «Ljubi Bog! Umetnik, in celo umetnik brez sredstev — mož moje hčerke...» ne, še pomisliti ni smela tega. «Ubogo, ubogo dete!»

Tudi Nininega očeta je skrbelo: «Bratranec in sestrična, iz tega ne more biti nič dobrega, poleg tega... in sploh...»

Vendar se Edvard in Nina nista izneverila drug drugemu; Hagerupovima ni preostajalo drugega, kakor da sta dala s težkim srcem svoj blagoslov. Toda najprej naj si dobi Grieg stalno službo; potem — naj se vzameta v božjem imenu.

Grieg je poizkusil svojo srečo v Kristianiji. Občinstvu se je predstavil kot pianist in skladatelj, da bi si na ta način pridobil učencev, ki bi lahko plačevali pouk. Pri koncertu je sodelovala gospa Norman-Nerudova, ki je igrala njegovo prvo violinsko sonato (op. 8). Grieg sam je igral svojo klavirsko sonato (op. 7), a njegova nevesta je zapela nekaj njegovih pa nekaj Nordraakovih in Holfdan-Kjerulpovih pesmi. Potrebno reklamo je prinesel «Morgenbladet»: članek «O norveški glasbi in nekaterih delih E. Griega».

Uspeh koncerta je bil velik. Občinstvo in kritiki so bili navdušeni, blagajna polna, učenci so se priglašali od vseh strani, in nato je prišlo še veselo iznenadenje: Filharmonična družba je izbrala Griega za dirigenta.

Dne 11. junija 1867. je bila poroka, tiha in skoro žalostna. Po enem letu se je rodila Griegu hčerka, ki pa je po trinajstih mesecih umrla.

Grieg pa je postal slaven umetnik, kakor je prorokoval Steenberg.

O zunanosti 60letne gospe Griegove dobimo nekaj podatkov v pismu gospe Finckove, soproge ameriškega glasbenega pisatelja:

«Majhna in nekoliko čokata; nje obraz ne ustreza popolnoma slikam, ki jih poznamo od nje, kajti v njem se čudovito družita plahost in živahnost, kar fotografija nikakor ne more podati. Nje lasje so sivi in kratko ostriženi, nje temnomodre oči imajo zelo inteligenten izraz.» — Nato opisuje nje glas: «Ni več svež in mlad, vendar to ne moti spričo njenega očarujočega podajanja; senčila in frazirala je tako čudovito, položila toliko čuvstva v petje in se vanj tako poglobila, da sem bila globoko ganjena. Krasno poje patetične pesmi, še bolj dramatične ali vesele, pobarvane z narodnim tonom.»

Pevca Steenberg opisuje petje Nine Griegove takole: «Nihče še ni podal doslej Griegovih posebnosti tako kakor ona. Zanja velja oni najvišji zakon, da poudari prav to, kar je o n želel poudariti, če je potrebno, tudi neglede na konvencionalno pevsko umetnost... Ne podaja samo pravega razpoloženja pesnitve, poglobi se celo v vsako posamezno besedo... Nje petje nas ni naučilo spoznavati in razumeti samo narodne, ampak tudi svetovno stran Griegovih pesnitev. Zdi se mi pa, da je bila — kar smatram za bistvo Griegove umetnosti — najboljša v melodičnih občutjih in zvokih svoje domovine, ki jih srečujemo zlasti

v Björnsonovih in Ibsenovih pesmih. Teh barv ni mogoče prenesti v drug jezik in nihče jih ne zna tako mešati kakor gospa Griegova. Če je znal kdo na Danskem peti Griega, je gotovo, da ga ona še prekaša.» (Konec prih.)

O dvojni morali

Ni namen teh vrstic, da bi učile moralo; to bi bil težak, nehvaležen, najbrže tudi brezuspešen, zato nepotreben posel; dajmo le malo pomodrovati o vprašanju, ki ga imamo tolikokrat v ustih, ki ga pa v škodo stvari obravnavamo največkrat površno, če se že ne spozabimo tako daleč, da ga izpremenimo v pusto šalo.

Kako naj se lotimo te stvari, da bomo prišli do rezultata? Predvsem moramo vedeti, za kaj gre, kaj je bistvo te tako zvane dvojne morale in ali ta res obstoji. Prvoboriteljice za ženske pravice in za njimi vse druge tovarišice očitajo moškimi, da so kot zakonodajalci ustvarili moralo, po kateri je možu vse dovoljeno, ženi pa nič; to je tista dvojna morala, tako osovražena pri vsem nežnem spolu. Ali je res taka morala ali pa se zagovornice ženskih pravic bore s prazno senco? Priznati moramo, da res obstoji neka taka dvojna morala, čeprav ni nikjer zapisana, po kateri moškemu sicer ni vse dovoljeno, a se mu veliko veliko izpregleda, za kar žensko obsodimo kot moralno manj vredno. Žene so torej upravičene in imajo prav, da se bore za enakopravnost? Ne prehitro, cenjene!

Boj je lep, koristen in potreben, če gre za dobro stvar. Takemu boju slava, ki naj jo krona zmaga! Zdi se pa, da v borbi za žensko enakopravnost ne gre za dobro stvar. Že vidim lepo čitateljico, kako me z ogorčenostjo zavrača, češ, kako morem zagovarjati krivično neenakopravnost. Da se razumemo! Ne zagovarjamo neenakopravnosti, trdimo le, da se zagovornice ženskih pravic bore za stvar, ki se nam ne zdi dobra. Stremljenje tako zvane moderne žene gre — celo moda to potrjuje — za tem, da postane enaka možu, da dobi iste pravice, da odpravi tako zvano dvojno moralo in postavi na nje stopnjo novo, po kateri ji bo dovoljeno vse tisto, kar je — tako se vsaj sliši — že dovoljeno možu po obstoječi dvojni morali. Vprašajmo pa, ali je tisto, kar je dovoljeno možu več ko ženi, boljše povedano, kar ona morala možu izpregleda, ženi ne, nekaj dobrega. Čitateljica, ki me je prej prezgodaj zavrnila, mi zdaj pritegne in prizna, da v boju za žensko enakopravnost ne gre za dobro stvar.

Žene bi ne smele zahtevati, naj jim bo dovoljeno vse, kar je dovoljeno možu, bolje bi bilo, če bi izkušale odpraviti dvojno moralo na ta način, da bi zahtevale, naj tudi možem ne bo dovoljeno, kar ni dovoljeno njim. Le tako bi bile boriteljice za boljše moralo.

Ko smo v načelu priznali enakopravnost med možem in ženo v stvareh, ki se tičejo spolne morale, se moramo še vprašati, kako je sploh moglo priti do tako zvane dvojne morale. Kaj neda, ustvaril jo je mož v svojem egoizmu? Ne prenačimo se! Morda najdemo tu kak globlji pomen. Dvojna morala ni morda od včeraj, njeni začetki segajo daleč daleč nazaj v sivo davnino, ko je bil človek veliko bolj podvržen mistiki, kakor smo v današnji superracionalistični dobi, ki ji postaja pojem svetosti tuj. Da pa ne zaidemo v preveč abstraktna filozofska razmišljanja, bomo postavili čisto preprosto vprašanje: Katera razvratnost je manj odurna, pri možu ali pri ženi? Če odgovarjamo na to vprašanje, da nam je razvraten mož še vedno ljubši ko razvratna žena, ni to morda posledica vzgoje po oni dvojni morali, temveč spomin na tisto mistično svetost ženskega telesa, proti kateri se ne sme grešiti, ker je nepopravljiva. V materinstvu torej nam je iskati vzrokov dvojne morale, ne pa v samosilništvu moža, ki naj si je v svojem egoizmu dal večje pravice. Ker je žensko telo po svojem namenu kot nositelj novega življenja simbol nesmrtnosti, ker se v njem na skrivnosten način snuje novo življenje, smatramo že od nekdaj ženski greh za hujši kakor pa moškega. Žena je kot mati premagalka smrti, nje prvi in najvišji poklic pa materinstvo. Ko smo pogledali stvar s te strani, ne bomo govorili več o dvojni morali in bomo razumeli strogost, s katero obsojamo pri ženi zablode, ki jih možu sicer ne dovoljujemo, a večkrat izpregledamo.

ŽENSKI DOKRET

Ženski pokret

V naši državi je več ko polovica žensk, starih nad šest let, nepismenih.

	Od 100 žensk	čita in piše samo	čita ne piše	ne čita in ne piše
		odstotkov	odstotkov	odstotkov
1. v severni Srbiji	16·05	0·44	85·51	
2. v južni Srbiji	8·14	0·29	91·57	
3. v Črni gori	12·51	0·95	86·74	
4. v Bosni in Hercegovini	10·09	0·28	89·65	
5. v Dalmaciji	59·65	0·66	59·70	
6. v Hrvatski, Slavoniji in Medmurju	60·02	1·56	58·62	
7. v Sloveniji	87·47	5·68	8·25	
8. v Banatu, Bački in Baranji	72·09	1·16	26·75	
9. v vsej Jugoslaviji	58·69	1·02	60·29	

Iz te statistike je razvidno, da so pri nas med posameznimi pokrajinami velikanski skoki iz nepismenosti v pismenost. Pred vojno je bilo število nepismenih v Sloveniji znatno manjše, zdaj pa, ko smo izgubili Primorje, je naraslo na 8·25 odstotkov.

Statistika je vzeta iz referata gospodične Al. Stebi-jeve: «O saradnji društava», prirejenega za letno skupščino Jugoslovenskega narodnega ženskega saveza v Splitu, ki se je vršila dne 8. oktobra.

*

Češki pesnici Eliški Krásnohorski bodo postavili v Pragi spomenik po načrtu kiparke Karle Vobiševe.

Ameriški trgovinski minister je uradno sporočil 18letni Miss Smithovi, da je dosegla svetovni višinski rekord. S svojim letalom se je dvignila 8556 m visoko.

Avstrijsko-nemško žensko društvo «Frauenopfer» bo postavilo na avstrijsko-nemški meji med Salzburgom in Berchtesgadnom spomenik ženam in materam obeh nemških narodov, ki so v svetovni vojni doprinesle nesebično velike žrtve.

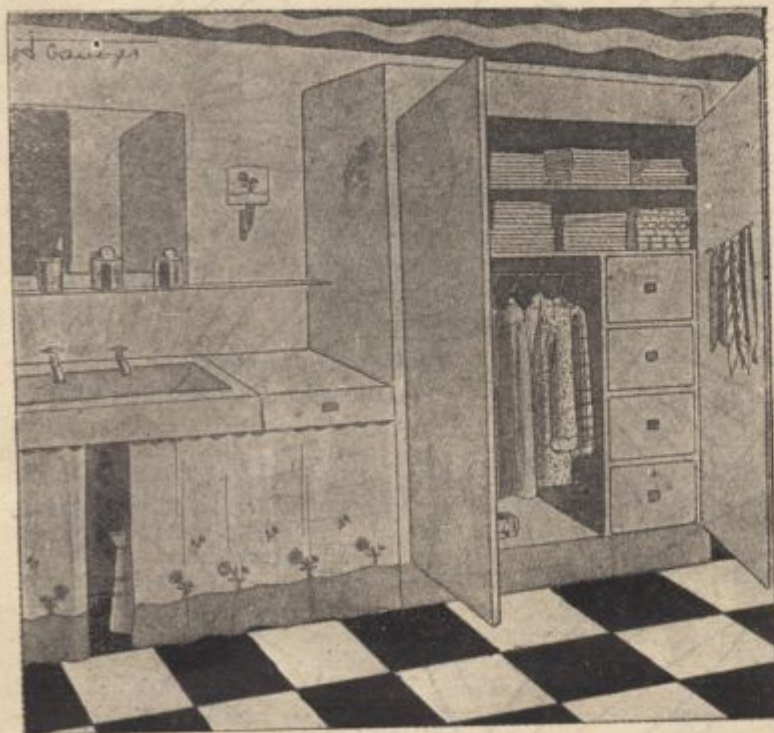
Prvi ženski narodni zastopnik v Belgiji je Lucie Dujardin, socialistka. Bila je navadna delavka, potem perica, nato pa poslovodkinja v podružnici neke zadruga.

Belgijčanke nimajo na splošno volilne pravice, toda pri zadnjih volitvah je smelo glasovati 9000 žen, in sicer vse tiste, ki so bile za časa vojne internirane ali ujele.

Slika nam kaže jedilnico v angleškem slogu 18. stoletja. Če primerjamo sodobno pohištvo, opazimo, da je sedanja moderna oprema zelo slična zgornjemu pohištvo. Jedilnica se odlikuje po svoji preprostosti, je kljub temu polna elegance. Lepo je stanovati v takem starinskem, pa vendar modernem domu.

V kopalnici

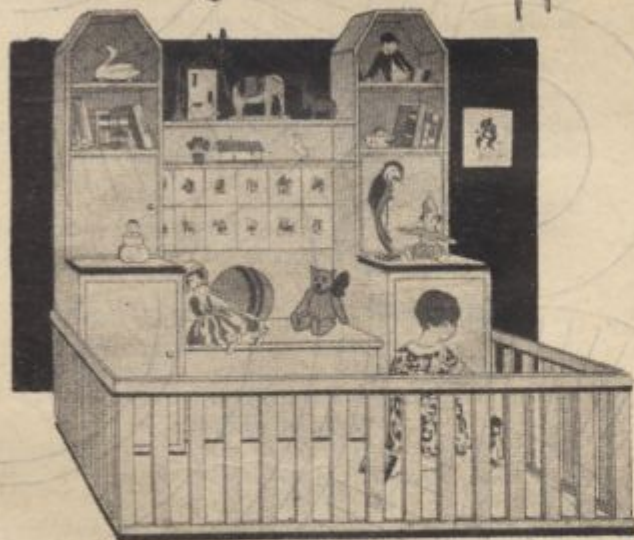
Resnica je, da se stanovanje s kopalnicodandanes bolj odda kakor prejšnje čase. Ali pomeni to, da se dandanes več in rajši kopljemo?

Poznam čisto spodobne ljudi iz tako imenovanega boljšega sveta, ki zvečer ležejo v posteljo, ne da bi si poprej pobrali tisti prah z obraza, kaj šele da bi porabili malo več vode. Spominjam se pa, da sem videla ob sobotah čisto preproste ljudi, kako so hiteli z otroki v mestno kopel, pa če niso mogli drugače, so se zadovoljili tudi s samo prho.

Zgodilo se je, da so se zdravniki, ko so cepili koze, pritoževali, da so ljudje nečisti, čemur je vzrok to, da je premalo kopališč povsod, doma in javnih. Pa da, mi smo vajeni, domače kopalnice, vemo pa, da je naše babice pa tudi matere niso imele, toda kopale so nas ne samo vsako soboto, ampak tudi večkrat med tednom, obraz, vrat in ušesa pa so nam umile vsak dan tudi brez pouka o hidroterapiji...

Prva in tretja slika kažeta praktične koticke v modernih domačih kopalnicah. Preprostost je zakon tudi v kopalnici — preprostost in higiena.

Druga slika je vzeta iz življenja moderne bebice, ki se — kjer jo imajo — razvija v snagi, samostojnosti in prostosti.

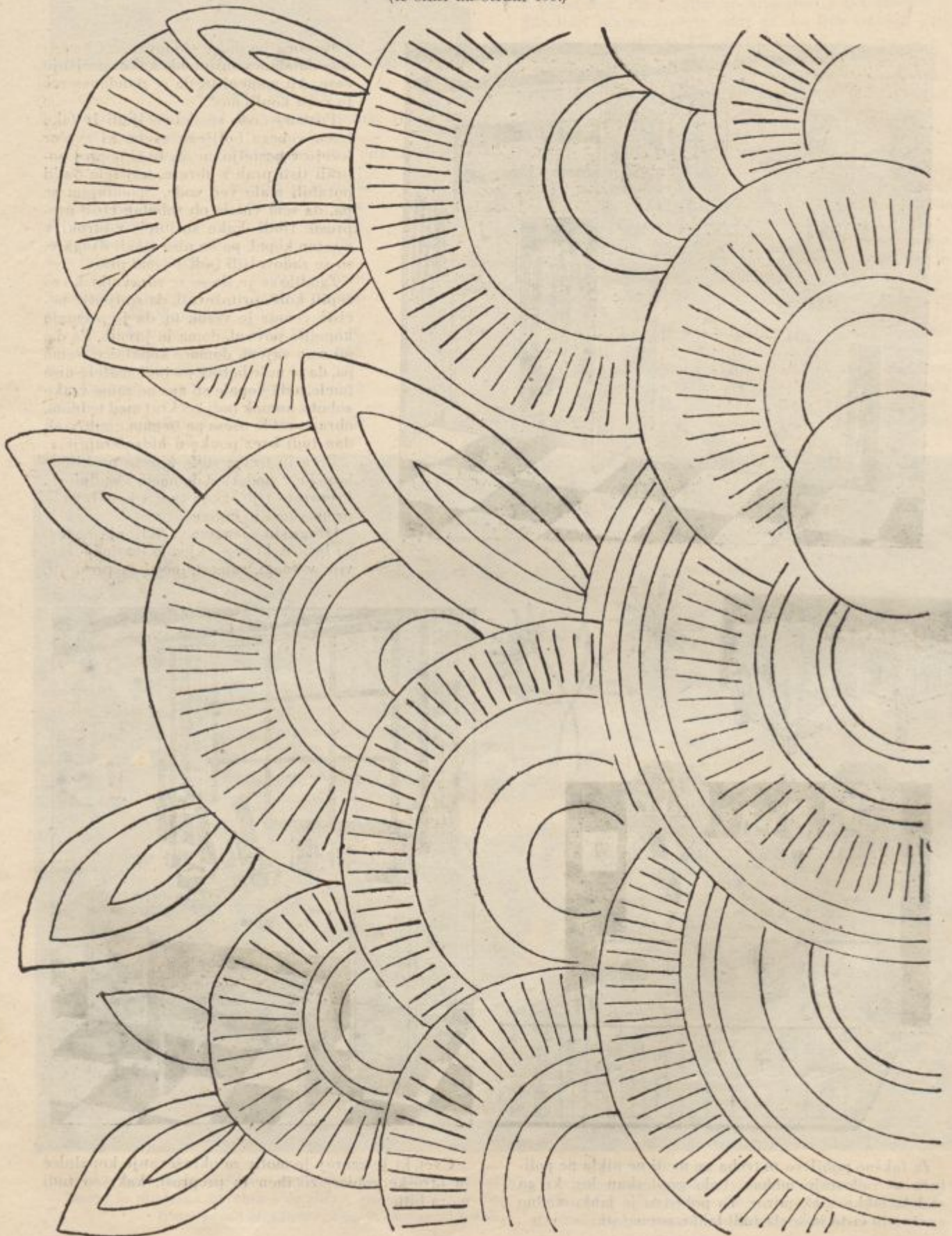

Za takšno pohištvo ni treba ne medu ne nikla ne politure — zadostuje mehak, belo popleskan les, ki ga obdela lahko vsak mizar. To pohištvo je lahko vedno snažno in čisto in se da tudi lahko prenašati.

Cvet, ki je zgoraj, je motiv za okraševanje kopalnice in otroške sobice, živahen in preprost, kakršen tudi mora biti.

Za moderno okno

(K sliki na strani 133.)

Motiv za zastor iz belega ali pa rumenkastega (krem) etamina s cveti in širokim ploščkom ob stranskih delih, ki so iz belega, rumenkastega (krem), zelenega ali pa modrega platna. Na motivu so črne in rumene barve kakor na solnčni roži.

MODERNO OKNO

Moderno stanovanje zahteva novo vrsto zastorov, ker se dandanes delajo okna na čisto drug način, svetloba pa ina v meščanskem stanovanju glavni pomen.

Takšen zastor je v resnici lep in ga ni prav nič težko napraviti. Zastor, ki ga kaže naša slika, je iz rumenkastega ali pa belega etamina, pisani cveti in široki vložek ob straneh pa ga ne delajo samo originalnega, ampak tudi elegantnega.

Isti motiv lahko uporabite, da bo harmonija v sobi večja, tudi za blazino.

Veliki cveti so vezeni s ploščatim vbodom v barvah sten ali pa tapet. Stranski deli zaves so iz rumenkastega (krem), zelenega ali pa modrega platna. Blazina se ravna po barvi teh stranskih delov in je iz žameta. Motiv je stilizirana solnčna roža, vezena z rumeno in črno prejico, rob blazine pa je obšit z zlato vrstico. Močni čop je iz črne svile.

O barvanem pohištvu

Kako si udobno uredimo stanovanje.

Hkrati z zunanjo obliko hiše se je čudovito izpremenila tudi hišna oprava. Novim oblikam se je pridružila zopet ožvljena stara tehnika, barvanje. Prostorninski in svetlobni učinki barv dajejo novim prostorom nekakšno posebno, prikupno lice. Barvanje, ki je zopet oživelo, je bilo z velikim navdušenjem sprejeto.

Pobarvana oprava je uporabna povsod, kjer hočemo doseči večjo trpežnost ali močnejši učinek. Živo pleskano pohištvo je zelo primerno za prednje sobe, spalnice ali otroške sobe, še prav posebno pa za kuhinje. Naziranje, da je polirano pohištvo bolj gosposko od pleskanega, je zastarelo. Soba s pleskanim pohištvom iz borovega lesa je veliko lepša kakor n. pr. soba iz imitirane orehovine.

Kakšno barvo naj izberemo? Vse, ne samo belo, ampak tudi rdečo, rumeno, modro itd. Kadar hočemo enobarvno pohištvo, vzemimo samo čiste, enotne barve. Vendar pa nič ne de, če so barve prav žive. Zlasti velike ploskve lepo poživijo pisani robovi ali sestavljena polja, namesto okrasov, ki so bili do sedaj v navadi. Ne smemo pa vrat od omar poslikati s cveticami, živalmi, sadjem itd., ker taka oprava se poda edinole v kmetiško sobo. Okvir in vložena plošča sta lahko različne barve. Robovi miz in venci omar (če niso preširoki) naj bodo pleskani s temno barvo, prav tako tudi noge pohištva. Pri tem pa moramo dobro paziti, da se barve ne odbijajo ali celo ne tepejo.

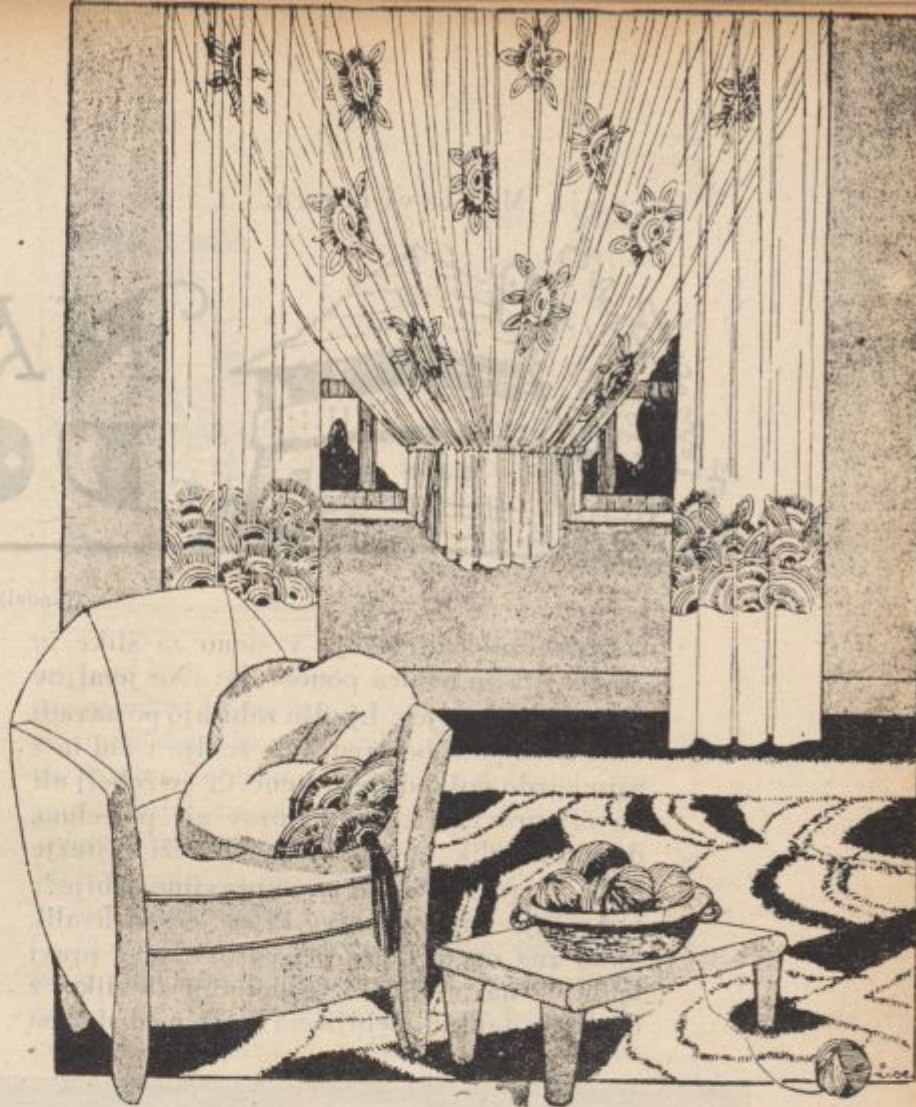
Pri pohištvu, ki ga rabimo za sedenje, je važna tudi še prevlaka. Kadar kupujete prevlako, ne pozabite vzeti s seboj vzorcev barv od pohištva. V trgovini dobite zdaj veliko čednih vzorcev, ki se prav lepo podajo k barvani opravi.

Pobarvano pohištvo naj predvsem daje stanovanju prikipen osebni značaj. Prostori naj bodo svetli in prostorni ter naj vzbujajo v srcih ljubezen in veselje.

Kakšno kuhinjo bi jaz rada

Pravijo, da je od želje do resnice samo en korak. In zato bi si jaz želela imeti lepo, vzorno opravljeno kuhinjo. Kdo mi hoče svetovati, kako naj napravim tisti korak, da se moji srčni želji ugoditi?

Naj vam torej povem, kakšno kuhinjo bi jaz rada imela. Za tla šamotne ploščice in bele take ploščice na stenah v višini poldruga ali tudi kar dveh metrov. Ognjišče (štedilnik) s kotlom za gorko vodo, ki bi tekla naravnost v oba umivalnika za posodo. V prvem umivalniku se posoda povečem umije, v drugem s čisto gorko vodo se pa izplakne. Izplaknjene posode ni treba otirati, ako se sicer lahko osuši, pač pa moramo žlice, nože in vilice po izplaknjenju obrisati s čisto brisačo.

Potem pride na vrsto kredenca. Škoda, da se pri nas oprava ne vzdava v stene. Na Švedskem n. pr. ni treba kupovati druge oprave kakor stol. Vse drugo je spravljeno v zid ali pa trdno postavljeno in pribito. Na Švedskem sem imela v kuhinji kredenco in še kakšno! Ko je bila zaprta, ste videli samo trojna bela vrata, obrnjena v ognjišče. In za tistimi vrati je bilo do betvice vse, kar gospodinja v kuhinji potrebuje, kakor: likalna deska, likalnik, posode za moko, riž, kašo, grah, fižol. Nad temi so bile manjše posodice za razne dišave. Vse posode so imele spredaj odprtine s špicami, tako da se je skozi steklo videlo, kaj je v njih. Pripomniti moram, da je bilo v kredenci dovolj prostora tudi za lonce, ponve in skleda. Znotraj na vratih so imele svoje določeno mesto pokrovke in kuhalnice. V kredenci je bil tudi predal s predalčki: za žlice, za vilice, za nože. V predalu je imela celo kuhinjska knjiga svoje mesto. Ko je bilo vse pomito in vloženo, smo zaprli vrata, in človek bi skoraj ne verjel, da je v kuhinji. Takšna kredenca bi bila po moji volji, tudi ko bi ne bila vzdana v steno, da bi vsaj prosto stala na kolescih in bi se zdaj pa zdaj lahko odmeknila, da bi se pod in stena obrisala. Na traverzi, vzdani v steno, naj bi bili pritrjeni malinčki: za kavo, za meso, za orehe itd. Vse bi moralo biti tako urejeno, da bi se dali vsi malinčki brez premeščanja takoj rabiti.

Na Švedskem imajo nad štedilniki tako imenovane zbiralnike pare. Ta naprava je bila meni v švedski kuhinji jako všeč. Zbiralnik pare je podoben strehi. Para se odvaja po njem v dimnik. Kuhinja, v kateri je zbiralnik pare, ni nikoli zakajena in umazana. Okrajek zbiralnika je širok. Nanj se stavijo ura, skodelice in druge take reči. Ali bi ne imele rade tudi ve, prijateljice drage, take kuhinje?

Janja Miklavčičeva:

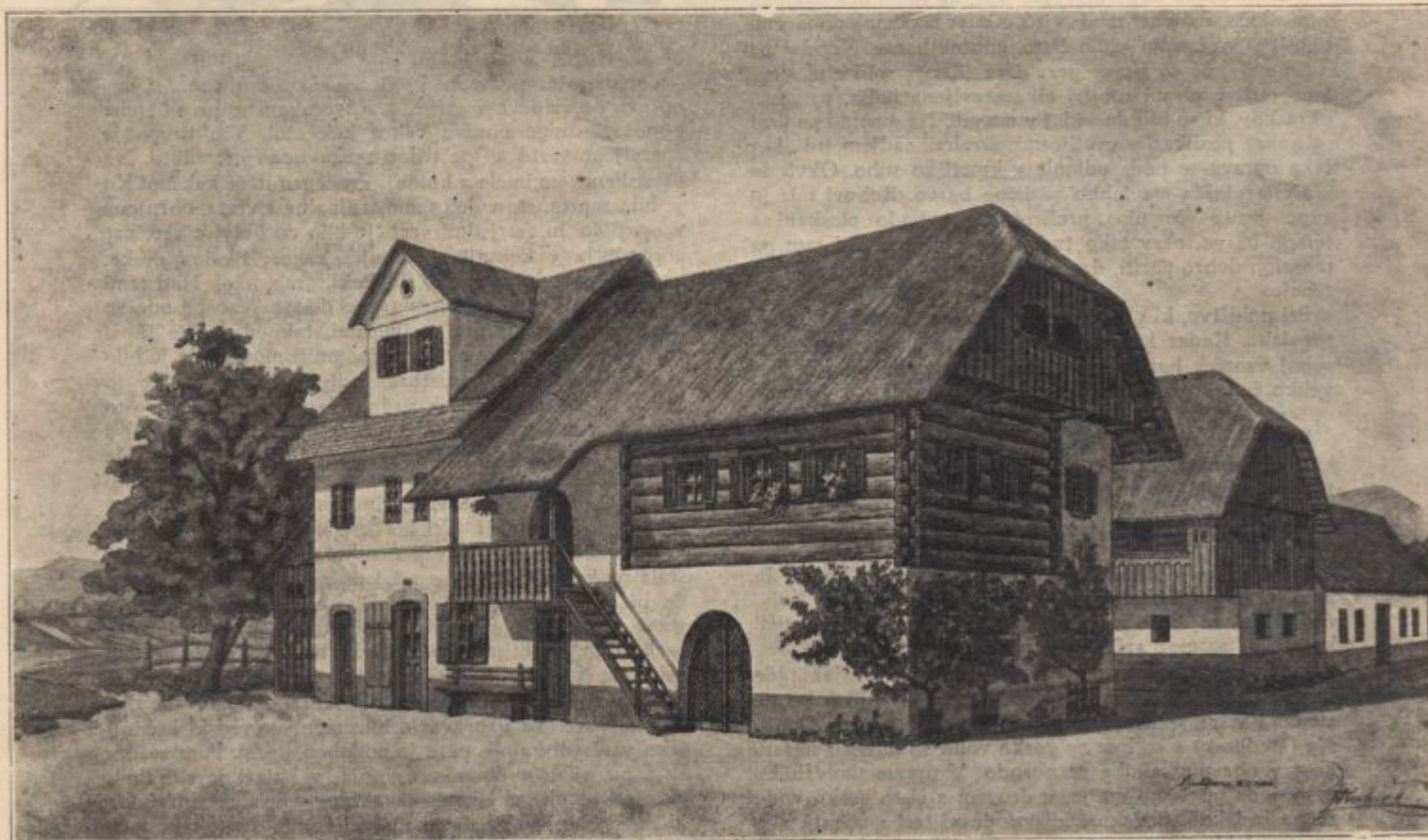

(Nadaljevanje.)

Ko so zabijali žeblje v steno za slike in zrcala, jih je babica poučevala: «Ne jemljite predebelih žebeljev. Ljudje zabijajo po navadi čisto brez potrebe predebele žeblje v zid in z njimi grdo poškodujejo stene. Če je žebelj ali kavelj pravilno zabit, ni prav nič potrebno, da bi bil velik, pa vendar lahko drži najtežje slike in zrcala. «Kako pa se pravilno zabije?» poprašuje vnuk Branko, ki se je rad hvalil, kako zna on to dobro narediti. «Išči,» pravi babica, «na mestu, ki je določen za sliko, z drobnim tankim žebličem kraj med dvema

opekama. Ako zadeneš na trdo, si zadel na opeko. Varno izderi žebliček in išči više ali niže, toda oprezno, da ne poškoduješ stene. Ko si na pravem mestu, potem šele zabij žebelj ali kavelj. Včasih se tudi zgodi, zlasti če je omet preveč peščen, da žebelj ne obtiči. Tedaj je treba v luknjico zabit najprej kosček obrezanega lesa in vanj šele žebelj.

Zvečer, ko se je Jožko, ki se je učil mizarstva, vrnil domov, mu reče babica: «Nekaj sem pa vendarle pozabila. Naš oče nima prave pisalne mize. Nedavno sem videla prav prakti-

Jože Karlovšek: Dolenjski dom v Šmarjeti pri Novem mestu.

čen vzorec v Gospodinjskem koledarju Jugoslovenske Maticе. Da sem se poprej domislila, bi jo bila pri mizarju naročila.» «Pokažite meni ta vzorec, morebiti pa znam tudi jaz to narediti, če ni preumetna», reče Joško. Ko si ogleda, pravi: «To bom pa že znal, samo podvizati se bo treba, da očeta za god z njo presenetimo. Saj sem že večkrat misli, s čim bi ga razveselil.»

6. Kako si okrasimo naš domek?

Tako so se izpraševale hčerke, ko je bila hiša okoli srede septembra postavljena in očiščena.

«Ljube moje,» je rekel dedek, «glejte, hiša stoji, lepo ste jo osnažile, toda pusta je in gola kakor zemlja po ustvarjenju, ko še ni bilo ne rožic in ne travice. Ali ne boste našega domka malo okrasile?»

Ej, ljubi dedek je prišel s svojim pozivom že kar prepozno. Kdaj že so one delale načrte za okras doma! Tudi brate so naprosile za pomoč, če bo treba. Zdajle v teh dolgih jesenskih in zimskih večerih bo dovolj časa za takšne reči. Spomladi se bo začelo delo na vrtu in ne bo časa za druga dela.

«Najprej mislim, da bi se lotile družinske

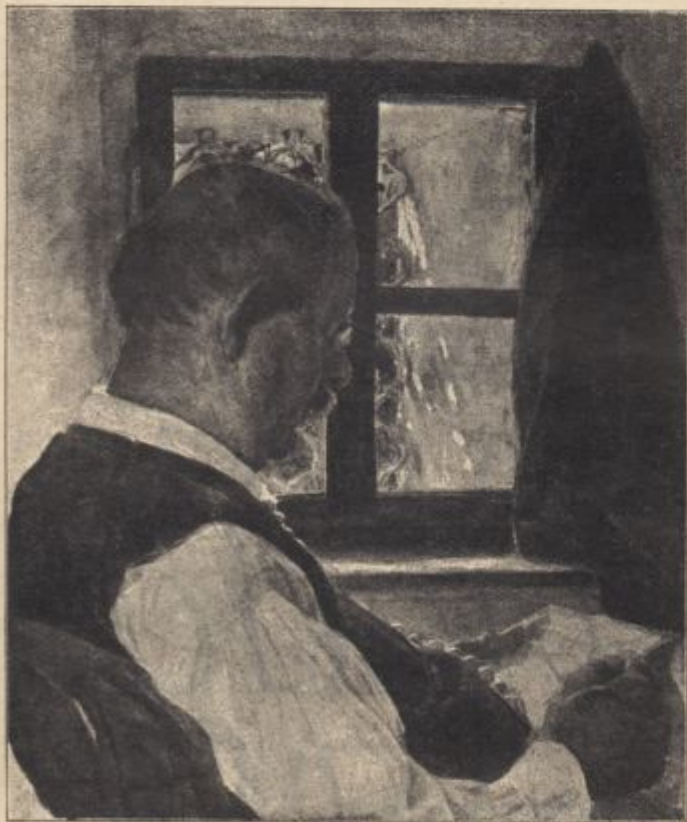

sobe», pravi Milka. «Tam bo najprej treba zastorčkov na okna, namiznega prta in blazine v naslanjač; pa tudi v omare bo treba pogledati, koliko prog se bo potrebovalo za police.»

«Jaz pa mislim že ves čas na nekaj drugega,» pravi Alenka; «očetov naslanjač je

že tako slab, da takega ne moremo postaviti več v sobo. Treba mu bo nove prevlake, ker je staro blago že zelo ogoljeno. Ali to je: ako ga damo tapetniku, ga dolgo ne dobimo. Zato sem zadnjič, ko sem gledala teto Meto, kako je ona spretno s svojim naslanjačem ravnala, ko mu je delala novo prevlako, mislila, da bi se kar medve lotili tega dela; kaj misliš ti?»

«Dobro, le dajva,» odvrne Milka, «saj nama bo gotovo teta Meta pokazala, kako je to treba narediti. Prineseva ga sem gori na balkon, da ga dobro izprašiva, in v dveh dneh bo vse narejeno, ali pa še prej. Ta čas ga menda ne bodo pogrešali.»

F. Podrekar: V nedeljo popoldne.

F. Podrekar: V nedeljo popoldne.

In tako sta tudi storili. Odparali sta staro prevlako pa odmerili in prirezali novo blago. Preden sta nategnili novo prevlako, sta iz naslanjača dobro iztepli prah in ga izkrtali. Da se prah ni raztepal okoli, sta zmočili staro brisačo in jo pogrnili zdaj čez sedež, zdaj čez naslonjalo in po njej otepali z otepalom; mokra brisača je povzela ves prah, da je bila kar siva. Nato sta nategnili novo blago in ga pribili z žeblički. Delo jim je šlo dobro izpod rok. Preden sta se sami nadejali, je bil naslanjač narejen.

7. Družinska soba.

Dobri gospodinji je prva svetovalka skromnost.

«Naslanjač bi bil torej narejen,» pravi Milka, «dobra je bila tvoja misel, ljuba sestra, saj si videla, kakšno veselje smo jim s tem naredile. Kar verjeti niso mogli, da smo same to napravile. Babičin naslanjač je šedober, samo blazinice bo treba. Povedala sem to Manici, in takoj je bila pripravljena, da ji jo naredi za god. Imam lep vzorec za kelim-vezivo in ona rada to dela. Babico pa bo posebno vese-

Saša Santel:

O sestavljanju monogramov

(Nadaljevanje.)

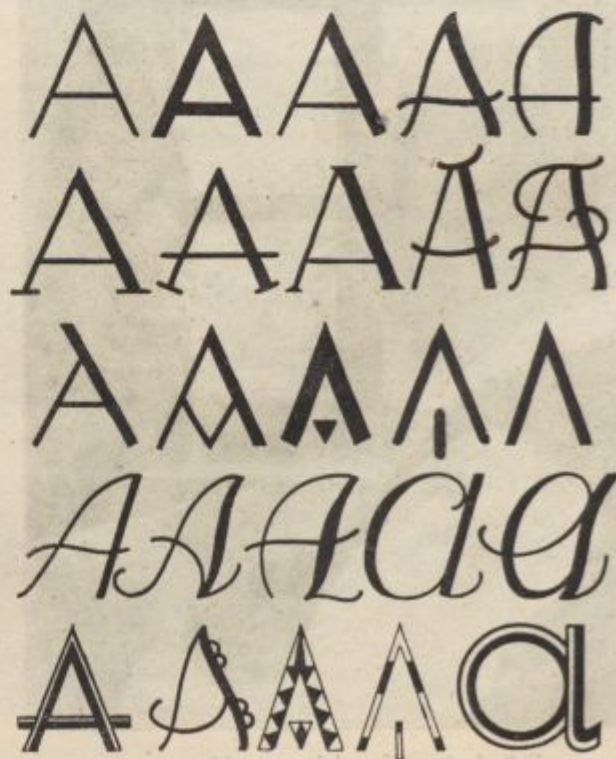
Vendar ne zadostuje, če poznamo samo glavno načelo, kako sestaviti skico monograma, ako ne poznamo natančneje črk in njih mnogoličnosti. In tu smo na zelo razsežnem polju, ki ga je prav težko obvladati v kratkem članku. Geometrijski tip črke je pač samo neko ogrodje, ki se dá izpreminjati, lepševati in dopoljevati na stotero načinov. Mnogo vaje je treba, če si hočemo na tem polju pridobiti toliko veščine, da lahko narišemo črke v katerem si bodi slogu. Sicer odpade v našem primeru mnogo črk, ki se uporabljajo s pridom samo v tisku in na reklamnih tablah. A vendar ostane še dovolj gradiva, da se izplača posvetiti temu poglavju nekoliko pozornosti, prej ko preidemo k sestavljanju monogramov za uporabo pri ročnem delu.

Premnogo gradiva za študij dekorativnih pismenk bi našli v naših in tujih rokopisih in v starih knjigah, v katerih je vladalo še lepo načelo, da bodi črka ne samo sredstvo za izražanje misli, ampak naj s svojo lepo obliko tudi razveseli gledalca kakor vsak drug ornament. Kakor je pa bila industrija sploh sovražnica lepe umetnosti in umetnostne obrti, tako je bila tudi uničevalka tistih lepih črk, katerih so se posluževali naši predniki do prve polovice 19. stoletja. Nastopila je doba, ki ni niti ustvarjala lepih novih črk niti se znala okoristiti z zakladom, ki je ležal menda pozabljen v zaprašenih bibliotekah. Šele naše stoletje je prineslo na to stran razveseljiv preobrat. Sicer je doba secesije v tem oziru šla predaleč in nam je ostavila mnogo nelepih spominov na neokusne zverženosti, ki jih danes prav težko gledamo; vendar so od tistih dob začeli negovati lepe pisave tudi umetnostni obrtniki in nekateri dekorativni umetniki. Tako beležimo danes hvala bogu zopet lep razcvit dekorativnega pisma. Povsod vidimo ta napredek: v tiskarstvu, v reklami, na spomenikih itd. Zakaj bi ga ne izkušali uveljaviti tudi pri ročnih delih?

lilo, da ji ga je vnukinja naredila. Njena sestra Angelica se pa letos uči vezenja s križci, pa mi bo pomagala; pri zastorčkih potrebujem pisanih progic kot vložke po narodnih motivih. Naprosila sem učiteljico svoje prijateljice, Poldko Bavdkovo, da mi jih dá. Ona je nabrala veliko takih vzorcev za zbirko profesorja Siča. Prav rada mi je ustregla, saj pravi, da ji bo v največje veselje, če bo videla sad svojega truda v okrasih slovenskih hiš. Za drobne čipke, ki jih potrebujem zdolaj in ob straneh, pa pišem Jelki. Že lani mi je v gospodinjski šoli v svojem prostem času nakvačkala več majhnih vložkov za perilo; ako bo utegnila, mi gotovo ustreže, saj ve, da je v novem domu vsega treba. Za to sobo ne bomo delale dolgih zaves, temveč le kratke zastore; tako je dedu in babici najbolj všeč in za družinsko sobo najbolj pripravno. Zastori so iz tenkega blaga, da propuščajo svetlobo, in iz mehkega, ki se dá lepo prati. Zgoraj in spodaj vsijem barvasto vezene vložke, ki dajo vsemu oknu prijazen vesel izraz.

Če si hočemo narisati abecedo z dekorativnimi črkami, si moramo najprej izbrati tip abecede in moramo izkušati vsem črkam iste abecede dati tiste bistvene posebnosti, ki dajejo črkam videz neke sorodnosti, čeprav so si posamezne črke po naravi tako različne.

Slika 3. nam kaže 25 primerov, kako lahko narišemo črko A. V prvi vrsti vidimo v začetku geometrijski tip črke A brez katerekoli posebne značilnosti. Ta tip črke A

Slika 3.

moremo, kakor kaže slika, izpreminjati, in to po različnih vidikih.

V prvi vrsti smo geometrijsko črko narisali še dvakrat, drugič podebeljeno, tretjič pa samo deloma podebeljeno. Naravno je, da bi se morala ta delna podebelitev ponavljati pri vseh črkah abecede v tem smislu, da se podebele samo tiste poteze, ki jih pri pisanju s peresom povlečemo k sebi. Sledi ista črka z nalahko skrivljenimi potezami, narisana na dva različna načina.

V drugi vrsti opozarjam zlasti na pridanke črk. Tako vidimo, da se končujeta oba kraka črke A s sklepnimi potezicami, ki sta v prvi črki vodoravni, pri drugi pa v pravem kotu s smerjo krakov. Tretji način je najobičajnejši v knjigotiskarstvu in ima svoj izvor v klasični, v kamen vklesani črki. Pridatki četrte in pete črke so takoj vidni.

Tretja vrsta nam kaže apartnejše tipe modernih črk, od katerih pa prva nikakor ni nov izum, temveč izvira iz davnih dob, a se danes često uporablja. V ostalih vidimo namesto vodoravne poteze lomljeno črto, trikotnik in celo navpično potezo; vse troje modne apartnosti, ki jih danes srečavamo pogostoma. Zadnji A brez vodoravne vezi je najbrže imitacija grškega lambda (Λ) in naj tako poveča dojem klasičnosti pisave. (Podobna nelogičnost, nad katero se bržkone zgražajo klasični filologi, je uporaba starega sigma (Σ) namesto našega E. Ampak če se te licentiae poeticae poslužujejo celo priznani dekoraterji, bodo morali pač filologi tudi utihniti.)

Sledi vrsta kurzivnih črk, od katerih je prva najslibnejša geometrijskemu tipu, medtem ko imata zadnji dve obliko, ki je danes bolj udomačena pri «malih» črkah.

V zadnji vrsti vidimo slednjč nekoliko črk, ki so okrašene. Te okrasitve so seve čisto individualne. Vendar bi bila koristna vaja, narisati od vsakega teh okrašenih tipov po eno abecedo.

Ko sestavljamo monogram, opravljamo podobno delo kakor duhovnik, ki zveže ženina in nevesto. Harmonija zakona je odvisna od sorodnosti obeh duš. Tudi monogram bo vplival ubrano le tedaj, če sta si obe črki sorodni.

Ni sicer še daleč čas, ko so sestavljanci monogramov mislili, da povzdignejo monogramovo lepoto, če zvežejo v njem dve črki, ki se čim bolj razlikujeta ena od druge. To je bilo v času, ko so tudi tiskarji bili prepričani, da bo plakat, anonsa, vabilo, diploma itd. najlepši, če je vsaka vrstica napisana z drugačno abecedo. Da je obvladalo končno načelo enotnosti v slogu tudi pri monogramih, je vsekakor napredek našega časa.

Toda kako narisati sorodne črke, ko so si med seboj tako različne? bo vprašala ta ali ona lepa, a morda še nekoliko nerodna risarica. Stvar v resnici ni tako enostavna. Nekatere črke imajo sicer že od narave gotove posebnosti. Take skupine sorodnih črk so na primer P, B in R; R in K; M in N; O, C in G; A in V; M in W; E in F itd. Važna je na primer gotova podobnost v vodoravni delitvi črk A, E, F, H, K, B, R in P. Pri kurzivnih črkah je tudi očitna sorodnost v tipu črke pri I, J, T in F, ki imajo podobno deblo kakor P, R, B, K in H. Tudi med O in A je v gotovih primerih sorodnost že podana.

A ona sorodnost, ki smo jo imeli gori v mislih, je bolj zunanega značaja in se dá zato prenašati bolj ali manj ugodno na vse črke.

Sorodnost med črkami, ki so narisane v vsaki vrstici slike 4., je pač očitna, vendar naj opozorim na nekatere posebnosti.

V prvi vrsti imamo narisano samo podebeljeni geometrijski pismenski tip. (Pazi na ošiljenost črk M in N!)

V drugi vrsti opozarjam na podobnosti med P, B in R, posebno v spojitvi debela z lokom, prav tako na R in K

(dolenja polovica!); paralelnost je nadomeščena v M in U s konvergentnimi potezami. V tej družbi bi tudi C bil prenavaden, če bi bil gori in doli enak.

Slika 4.

Tretja in četrta vrsta se razlikujeta tudi bistveno. Tretja kaže na primer premo deblo, četrta pa nalahko zakrivljena. Primerjaj tudi repke pri R, K in G v tretji vrsti z L in R v četrth.

V peti vrsti je narisano primer sorodnih črk, ki so zgrajene na temelju debela kakor v črki I.

(Dalje prihodnjič.)

Prošnja uprave

One naročnice, ki še niso plačale naročnine za vse leto (Din 68—), lepo prosimo, da ponovno prečitajo našo prošnjo, ki je v tretji številki na strani 81. in 82. Mi še enkrat ponavljamo, da bi radi dali našim čitateljicam v dvanajstih mesecih za 68 Din 480 strani in 10 prilog za kroje in ročna dela. To pa je le tedaj mogoče, če nam plačate naročnino za vse leto, ker nam s tem prihranite veliko dela in stroškov. Drugače pa se moramo držati našega proračuna in moremo tiskati za tako nizko naročnino, če jo moramo od nekaterih šele izterjavati, samo 32 strani, kar dá letno 384 strani. Torej, če ugodite naši prošnji, boste dobili skoraj sto strani več, kakor smo obljubili v prvih številkah. Prosimo, nakažite še danes ostanek naročnine, saj s tem koristite tudi sebi in drugim naročnicam, ki so že poravnale vseletno naročnino. Prav nerodno nam bo, če bomo morali skrciti list na 32 strani.

K tej številki smo zopet vsem priložili položnice. One, ki so že vse plačale, naj ne bodo huđe, ker položnica ni nikak opomin. Prosimo jih le, da oddajo položnico kakšni svoji prijateljici, ki se hoče naročiti na «ženo in dom».

Vse druge čitateljice pa naj blagohotno uvažujejo naše odkritosrčne besede in naj še danes nakažejo ostanek naročnine.

Truda Pečaričeva:

Nekaj o porcelanu

Vsaka gospodinja je vesela lepega porcelana. Že naše babice in prababice so ga božale in pobožno postavljale v svoje steklene omarice. Mnogo teh omaric je ohranjenih in v njih najdeš včasih tako lepe stvari, da celo lajku zavrisne srce v občudovanju. Nehote sprožiš roko po taki umetnini in tisti hip razumeš mlado umetnico, ki je izmaknila v Louvru dragoceni porcelanasti kipec boginje Venere, ker ni mogla živeti brez njega, odkar ga je prvič videla. Zaljubila se je v boginjo ljubezni in postala žrtev ljubezni.

Ob svečanih prilikah postavi gospodinja na mizo najlepši porcelan, kar ga ima pri hiši. Njeni gostje bodo občudovali poleg empirskih in biedermayerskih vzorcev tudi prav lepe izdelke sedanjih tvornic Seevres, Maissen, Nimpfenburg, Alt Wien im Augarten in drugih.

Kako lepo se zrcalijo na politirani mizi živalske figure in rože iz porcelana. Sredi šopka živobarvnih rož te pozdravljajo priljubljeni umetniki, čudeč se, da so postali nesmrtni na dvojen način. Zelo lepe so cvetlične vaze z električnimi svetlobnimi učinki. V modi so tudi masivni starinski svečniki iz porcelana, ki jih dene gospodinja na mizo le za okras, seveda ne brez sveč. Za jedilni servis je sedaj najbolj priljubljen porcelan «Jvory», ki je bel kakor slonova kost in ne več sneznobel kakor doslej. Najlepsi so preprosti izdelki z zlatim monogramom v sredi ali pa s širokim zlatim okrasom ob robu. Pa še nekaj je prišlo v modo, česar bo vesela vsaka gospodinja. Kava in čaj se lahko servira v skodelicah, ki so različne oblike in barve, kar daje mizi prijetno pestrost. «Moko» pa ponudimo še vedno najrajši v starodunajskih skodelicah. Za zadnjo kaprico «kakteo» mode je iznašla keramična industrija vse polno smešnih in originalnih oblik: praktični gospodinji je pa ustregla zlasti s tem, ker izdeluje prav lične kuhinjske posode, ki jih lahko postaviš na mizo, ne da bi motila estetični čut svojega še tako natančnega moža.

Keramika

Keramična umetnost je pri vseh kulturnih narodih močno razvita. Ta umetnost se posebno sedaj širi, ker je marsikateremu ljubitelju umetnosti onemogočeno, da bi si kupil dragocene umetniške izdelke v marmorju ali bronu. Sploh si pa sodobnega stanovanja ne moremo misliti brez keramike. Gladke in enostavne linije modernega pohištva so hladne. Močna politura lesa zahteva svetlih refleksov. Ne moremo si misliti nič lepšega kakor lep keramičen izdelek na temno politirani mizi. Čudoviti so refleksi, ki jih dajeta politura lesa in lak fajance. Keramična umetnost prinaša poleg reprodukcije originalov slavnih umetnikov tudi razne podstavke za svetiljke, vaze in posode za rože in lepotične predmete, ki jih imamo tako radi kot okras v svojih stanovanjih.

R. P-o v a:

Kako si sama preslikam stanovanje

Najceneje in najenostavneje preslikamo sobo z apnenimi barvami. Najprej moramo seveda zidovje dobro osnažiti. To napravimo najbolje z ostro krtačo ali pa s trdim omelom. Potem je treba vse stene pregledati, če ni postal omet krhek ali če ni odstopila slikarija. Taka mesta je treba s starim nožem temeljito ostrgati, vse luknje od žebeljev in druge poškodbe pa zamazati z malcem. Malca dobimo za dva dinarja v vsaki trgovini. Malcu primešamo nekoliko vode, in se napravi kašnata snov, s katero potem zadelamo poškodbe na zidu. Pri zidarju kupimo apno, ki ga dobro zmešamo in precedimo, da ga očistimo peska in smeti. Za razredčenje apna vzamemo navaden škaf in prilijemo primerno količino vode, potem pa poizkusimo na zidu, da vidimo, če

smo pridejali dovolj ali premalo vode. Ako je apno preredko, potem staro slikarijo premalo zakrije, ako napravimo pregostega, se pa kesneje barva rada lušči. Zato je treba pridejati toliko vode, da razredčeno apno staro slikarijo pokrije. Na navaden škaf belila (apna) naj se pridene ena osminka litra firneža, ki ga dobro premešamo.

S tem belilom prebelimo enkrat strop in stene. Potem prebelimo še enkrat strop. Za preslikanje sten primešamo belilu barvo, ki si jo želimo. Pripravne barve za apno so rumene, bolj občutljive pa so zelene in rdeče. V apno naj se mešajo le bolj svetle barve, ker temne niso rade čiste. Ko je primešano apnu toliko barve, da se dobi zaželeni ton, se s to barvo prebarvajo stene. Na ta osnovni ton pridejo patronirani vzorci. Barva za patroniranje pa ne sme biti narejena iz apna, ker se z apnenimi barvami ne dá šablonirati, ampak s kredo (temeljno kredo), klejem in mlekom. Kreda se namoči v vodi. Potem se primeša toliko barve, kolikor je potrebno za ornament. Na 1 liter vode se skuha $\frac{1}{4}$ kg kleja, ki se potem prilije barvi. Priliva pa se tako dolgo, dokler barva lepo ne teče od čopiča. Če ste prilili preveč kleja, se težko dela in rado lušči. Priporočamo, da se k barvi za patroniranje razen vode prilije tudi nekoliko mleka. Klej in mleko se prilijeta k barvam zato, da ostanejo barve bolj stanovitne, ne sme biti pa enega ali drugega ne preveč in ne premalo.

Vzorci (patrone) se najprej namažejo na obeh straneh s firnežem in jih je treba tako namazane 14 dni sušiti. Nato naj se namažejo z gosto oljnato barvo in zopet dobro posuše, da se ne prijemljejo. Če se taka patrona večkrat rabi, jo je treba še enkrat prepleskati z oljnato barvo. Za hitro uporabo zadostuje, da se prepleska s kakšnim lakom. Vzorec, prevlečen z lakom, se sme uporabiti samo za enkratno slikanje, in to le bolj za vence, ker postane kmalu trd in se prelomi. Pravilno impregnirani vzorci pa drže dolgo časa.

Da ponovimo še enkrat:

- 1.) apno kupite pri zidarju;
- 2.) malec, kredo, klej, čopiče in barve kupite pri trgovcu z barvami;
- 3.) z vseh sten dobro očistite nesnago in prah, staro slikarijo pa ostrgajte;
- 4.) prebelite enkrat strop in stene in jih dobro presušite;
- 5.) prebelite drugič strop, in če ni čist, tudi še tretjič (z redkejšim belilom);
- 6.) primešajte apnu nekoliko barve, 25 cm pod stropom napravite z vrstico, ki ste jo vteknili v suho barvo, črto. Potem z mešanico apna, ki ste ji pridejali primerno količino barve, preslikajte stene 25 cm pod stropom. Svetujemo Vam, da pridenete apnu samo nekoliko rumene barve. Ta barva naj se samo za spoznanje loči od bele apnene barve;
- 7.) izberite si primeren vzorec za borduro;
- 8.) pripravite v tri majhne posode barvo za patroniranje. Svetujemo Vam pompejskordečo ali vinskordečo, modro in zeleno barvo;
- 9.) na šablonah imate znamenja, kako se druga na drugo polaga. Vzemite najprej šablono, označeno z eno piko, potem drugo in tretjo, vsako za svojo barvo. Patrono polagajte okoli in okoli stene. Ko se dobro presuši, vzemite patrono za modro barvo, ki jo polagajte natančno na znamenje, ki je na šabloni in na zidu, in nazadnje še šablono za zeleno barvo;
- 10.) ako še niste nikdar slikali, bi bilo morda dobro, da najprej poizkusite preslikati kak drug prostor, n. pr. shrambo, stranišče, da se priučite tega dela;
- 11.) priporočamo Vam še, da uporabljate pri vseh slikarijah narodne vzorce.

Na tretji strani platnic prinašamo tri narodne vzorce.

LEPOTIČJE

Starostni znaki

Dolgo je trpelo, preden je žena sprevidela, da je ni starosti, v kateri bi se morala potegniti iz življenja ter se baviti zgolj z otroki in domom. S tem ni rečeno, da sodobna žena ne bi skrbela za hišo, le bolje si zna razdeliti čas. Ako je poprej 40letna ženska dobila prve gubice ob očeh, je z globokim vzdihom vzela slovo od mladosti. Današnja pa si zna pomagati, če zapazi to ali ono.

Zgibi, ki se obče smatrajo za starobni pojav, morejo nastati iz raznih vzrokov. Pri dobro negovani štiridesetletnici se grbe še ne morejo pokazati kot ostarelost. Ako jih pa vendar naletiš, so morda niknile iz prevelike suhote v koži, kadar namreč pretirano rabiš suho kremo in suhi prašek ali ne dovajaš svoji polti nobene hrane, obstoječe iz olja in ruddinjskih tolšč. Nabranci se morejo tudi podedovati. Taki dedni nabranci se vidijo že v rani mladosti in v 20. letu so tako izraziti kot v 40em.

Najhujši pregibki, ki ženo najjače starajo, so vranje nožice, nastajajoče čestokrat iz nepravilne masaže. Večina neizvedencev namreč ne pozna razlike med nanašanjem in otiranjem kreme. Ako dobro redilno kremo povsem oprezno nadevaš na kožo, a da je ne drgneš in otiraš, ni bilo še nikoli kvare iz nje. Če pa gneteš in jo hočeš vmeti v polt, ne vedoč, v katero smer in s koliko močjo je treba masirati, se koža tolikanj razrahlja, da izgubi svojo prožnost — nalik obrabljeni gumasti prevezi — in se čedalje manj vrača v svojo prvotno lego.

Pravzle vraske nastajajo pri nasilni raztolščilni lečbi: koža postane imetniku preohlajna, zlasti ob očeh, pri solznicah trpi koža ob naglem hujšanju. Oči se vdoro in neuki večidel poskušajo nasprotje še bolj poudariti s pretiranim lepotičenjem trepalnic.

Pri ženski, ki že v mladih letih pozorno vprašuje zrcalo na svet, se to ne more pripetiti. Prirojena ničmurnost jo pripravi na pravo pot proti estetični negi. Žena, ki se vselej dobro goji, ne bo deležna starobnih prikazov, n. pr. vrap ali grbancev na vratu, ohable in mlahave kože na grlu in obradku. Ako se pazno nadzira, se bo vsem takim nedostatom ognila, dokler je še čas.

Dame 50. ali 55. let imajo razvado, kadar uzro gubanice na vratu, da si nadenejo trden ogrljak iz biserov ali drugih lepih reči, širok dva do tri palce. Taka grebenica

kožo še huje raztegne, ker ji ne dá dihati. Pri tem ne pomagajo kmalu nobene operacije več. Teh ovratnic se je treba odvaditi in koži privoščiti dobre hranilne kreme. Za ohlapen vrat in ohlapno lice se priporočajo emulzijski obkladki, potlej pa ledena masaža.

Tudi čezmerno pogajanje dlačic imenujemo radi staroben pojav. A to nikakor ni prav, saj se dogaja že pri podraslicah, pri 18 do 20letnih mladenkah. Kakor vse ostale hibe in napake v lepoti, ki niso starostni prikazek, se da tudi ta nedostatek s pametnim postopkom v kratkem izboljšati in slednjič odpraviti. Kajti dandanes ga ni nobenega pogreška v lepoti, ki mu ne bi vedeli leka.

I. V.

Vaša dolžnost je, da ste lepe

So moški in, kar je še žalostnejše, tudi ženske, ki nikakor ne morejo razumeti, da resen človek misli na to, kako bi bil lepši. Po njih mislih je to koketerija, če se kdo ukvarja s kosmetiko.

Glavni odliki kulturnega človeka sta zdravje in nega, in to veliko koristi današnji borbi za obstanek. Slabiči in tisti, ki zanemarjajo vnanjost, ne bodo skoraj nikdar v prvih borbenih vrstah. Iskati lepoto, moč, skladnost je dolžnost vsakega bitja tudi z zdravstvenega stališča.

Vsaka uradnica ve, da bo prej dobila in obdržala službo, če ji je vnanjost urejena in prikupna. Starost je izgubila svojo vrednost. Živimo v dobi napredka, a naprej mora stopati samo mladost. Za veliko ljudi, kakor na pr. za igralca, je lepota in oblika obraza ali telesa temelj njih eksistence.

Toda kakor naj gleda ženska uradnica, da je lepa, tako je to potrebno tudi ženi gospodinji. Vsaka žena se mora potruditi, da vzbuja v možu željo po sebi, potem bosta zakon in zakonska sreča dolgotrajnejša.

Moderna blazina

Blazin ni nikoli dovolj, rade bi, da bi jih imele povsod, kjerkoli je sploh kakšen prostorček zanje, bodisi da jih že imamo za okras ali pa za potrebo. Blazine niso drage, če jih same naredite, zlasti če so samo na platnu vezene. Vzorec, ki ga prinašamo na naslednjih straneh, je nov, a ker ni gost, vam ne bo prizadeval posebnega dela. To blazino izvršite v rišeljaju. Rob je nazobčan, prečice so vezene. Sicer je pa delo, kakor vam kaže slika, čisto preprosto.

Kadar vse izvezete in delo polikate, izrežite platno med prečicami.

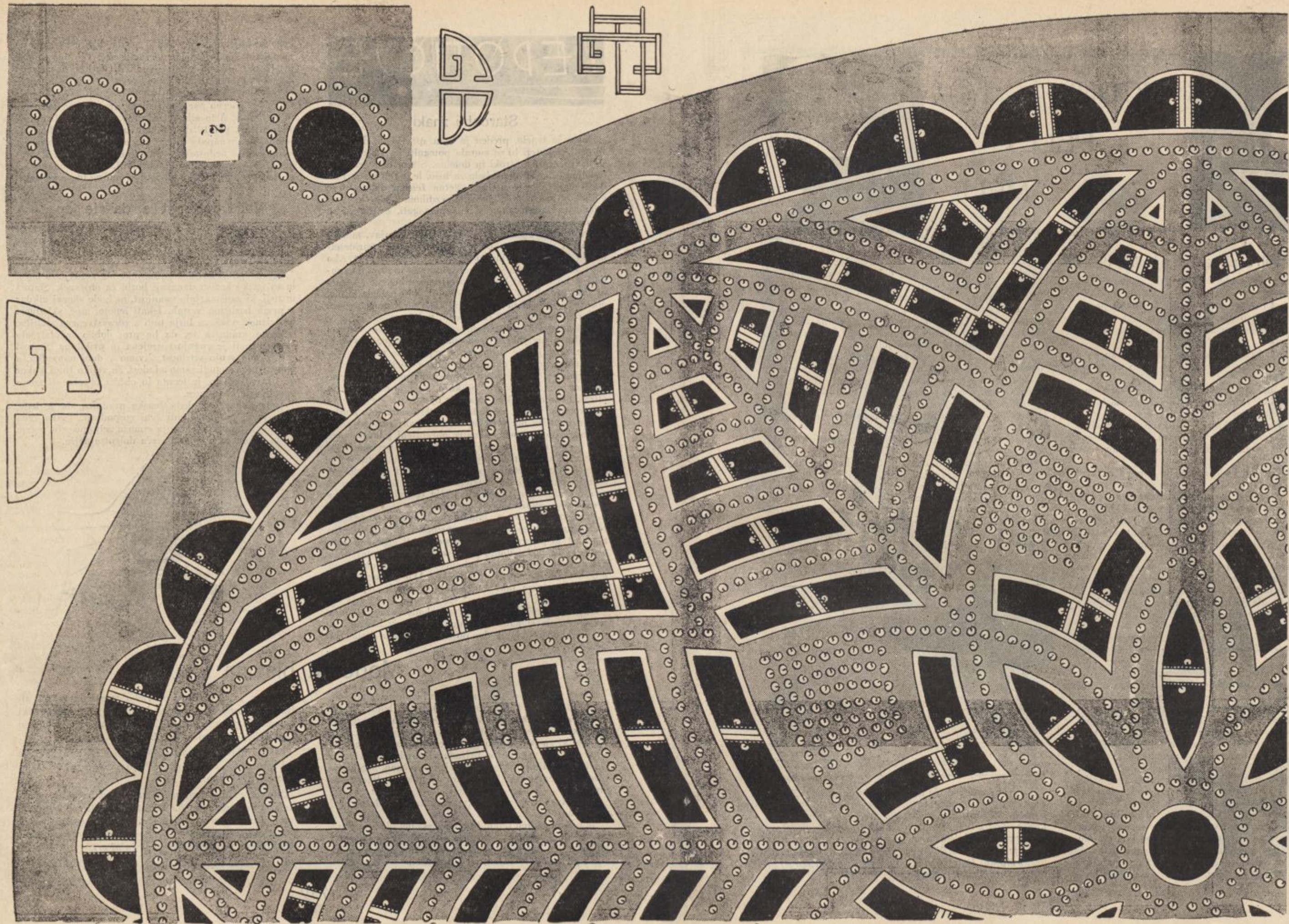
Na našem vzorcu imate tudi stranski del blazine, skozi katerega se potegne trak. Šivi ob robu se pokrijejo s tenko vrstico iz temnega (uležanega) zlata, s pozamente-rijo (spletenimi vrvicami) ali s čimerkoli.

Blazina je oblečena v prevleko iz satena takšne ali drugačne barve, kar se posebno lepo vidi skozi redki vzorec. Ta platnena prevleka z vezeno se oblači in slači kakor pri vsaki drugi blazini.

Takšna blazina (ali pa samo majhen milje z zobci) je kaj lepo darilo za vsakogar. Pripravimo se, velikonočni prazniki niso več daleč...

Četrtna velike moderne blazine v ovalni obliki je na nadaljnjih dveh straneh. Slika 2 nam kaže rob z luknjicami, skozi katere se prepleče petlja. Drugo so monogrami za rjuhe, robce in drugo perilo, večji monogram (med obema vzorcema) pa je za čajni prt.

Pomanjšana slika je narisana na prilogi za ročna dela.

MODERNA
BLANINA

MODNI

PÊLE

MÊLE

Deset modnih zapovedi za pomlad 1930.

1.) Pas v pasu: če je obleka brez pasu, je popolnoma priležna do bokov.

2.) Dolžina krila se ravna po času in prilikah. Sportno krilo čez kolena, potovalna obleka 38 cm od tal, promenadna 54 cm, popoldanska družabna 25 cm od tal, večerna do členkov, plesna do tal.

3.) Spodnji rob krila je okrog in okrog enako dolg, izjema je le pri večerni obleki, ki je lahko zadaj podaljšana v vlečko.

4.) Krila so v bokih priležna, sportna nad koleni razširjena z globokimi, zalikanimi gubami, večerna in popoldanska pa s širokimi zvončastimi volani.

5.) Bluza se nosi le zataknjena pod krilo. Ni v modi le angleška bluza, temveč tudi francoska, ki je okrašena s fišijem, volani, gumbi, in tvori včasih s krilom celo obleko.

6.) Angleški kostumi bodo zavzeli to pomlad na ulici prvo mesto.

7.) Plašč pri ansamblu je dolg ali pa tričetrtinski. Pri ljubljenu je raven plašč s pelerinico do srede hrbtna.

8.) Obleke so okrašene z gubicami, ažuri, plisiranimi volani, žaboji in dekorativnimi pasovi. Zadnja novost je bolero, ki se nosi pri obleki iz tvida in pri večerni obleki.

9.) Vrste blaga: šantung, imprime, žoržetdubel, piklavable. Barve: bela-črna, rjava-bela, modra-bela, rjava-bež, črno-zelena in rdeča. Nova je vinskordeča.

10.) Slamniki: oglavja nizka, krajevci so pri angleški obliki široki in upognjeni, pri popoldanskih se uveljavlja oblika holandske čepice.

Pariške modne hiše prirejajo velike modne revije pomladanskih in letnih modelov. Paris se je odločil in doletel smernice.

Mnogo raznih novosti in presenečenj.

Modni novosti sta na primer kratka pelerina in bolero, ki se uveljavljata pri vseh oblekah, popoldanskih in večernih, pri plaščih in kostumih. Obleke so še vedno priležne in v pasu prepasane. Toda čez priležni životek se obleče ali pa je kar prišit na obleki kratek telovnik-bolero, ki ne sega niti do pasu, ali pa velik ovratnik, ki sega do pasu in tvori pelerinico. Pri oblekah iz angleškega blaga je ovratnik ali bolero iz blaga kakor obleka, pri svilenih pa iz čipk, žoržeta ali druge modne svile.

Pomladanska moda posveča posebno skrb rokavom. Propagira kratke rokave, ki ne segajo niti do komolca in tri četrti dolge rokave za popoldanske obleke in bluze, ki se nosijo h kostumu. Na nekaterih pomladanskih modelih so rokavi nad komolcem široki, od komolca do zapestja pa priležni. Nasprotno pa, če so zgoraj priležni, so od komolca navzdol zvončasto razširjeni. Za na ulico se nosijo kostumi à la smoking, za katere se najbolj pro-

pagira «šetlen» (črnosivo blago za moške smokinge) in kompleti iz tvida. Tri četrti dolgi plašč s kožuvinastim ovratnikom, pod njim obleka angleškega kroja z belim ovratnikom in zapestnikom.

Izmed barv je moda izbrala živordečo, strupenzeleno in poleg bele, črne in modre vse pastelne barve. Vsaka serija ima svojo izrazito modno barvo. Letošnja pomlad ima vinskordečo-temnordečevijoličasto.

Imprimé (vzorčasti) žoržeti, krepdešini in šifoni iz lanske sezone ostanejo tudi letošnjo pomlad in poletje v modi, toda s povsem drugimi vzorci in v drugih barvah. O tem sem poročala v tretji številki revije pod rubriko «Modni pêle-mêle».

K obleki iz vzorčaste svile se bo nosil kratek jopič ali plašč iz enobarvnega blaga.

Moiré in taft se umikata sirovi svili za kostume, obleke, bluze in telovnike.

Ročna torbica je iz enakega blaga kakor obleka, pa najsi je iz tvida ali pa kakršne koli svile.

Novost so tudi koralne imprime, to so kroglice, preoblečene z blagom obleke.

Rokavice so dolge, včasih do komolcev, iz mehke švedske kože, sive, rumene, drap ali svetlorjave.

Slamniki so le iz dragih pletiv kakor: panama, manila, florentinske slame itd.

Moderne frizure

Na čelu šop las, ki se lepo počesejo nazaj in pritrdijo sponko z imitiranimi briljanti in dragulji v raznih barvah. So profili, ki zahtevajo prečo ob strani in nekoliko skodrane lase na tilniku. Nad ušesoma podolgovati sponki, ki dajeta lasem posebno živahnost. Sicer pa so lasje spredaj daljši ko zadaj, na tilniku lahko ondulirani. Majhni kodrčki so samo na eni strani, druga stran pa je čisto gladko počesana.

Večerne toalete

Ideje za zvečer: Vijoličast kep, podolgovat, z modro lisico, zgoraj širok, spodaj ozek; pod njim obleka iz svetlega satena, ki sega do pet.

1. Obleka iz belega mustlina z drapiranim ovratnikom. Spredaj sega obleka do kolen, zadaj je podaljšana do tal. —
2. Večerni plašč iz črnega satena s črno lisico; zvončasta oblika je zadaj kot volan nizko spuščena. —
3. Krilo iz modre moare-svile, spredaj v princez, zadaj ozek pas s petljo. Priležni životek in dva volana na bokih so iz tenkih belih čipk; široko krilo je iz belega tila.

Za prve spomladanske dneve

Leva slika: Spomladanski promenadni plašč iz svetlega gabardena. Široke proge, našite na ovratniku, hrbtu in v pasu so iz enakega blaga.

Desna slika: Plašč iz črnega moareja, ki je spodaj zvončasto razširjen, ima pod širokim ovratnikom veliko petljo iz enakega blaga. Posebnost so rokavi z ozkimi zapestniki.

Zgornja slika: Jopič v obliki smokinga in obleka iz rjavega popelina. Plastron je iz bele svile, žepi so našiti.

Leva slika: Sportno krilo iz karirane volne z globoko gubo spredaj in našitimi žepi. Prešit usnjen pas z enostavno zaponko.

Desna slika: Posebno elegantna bluza iz modrega krepa. Fiši je iz belega krep-žoržeta.

Za
obisk

in
sport

1. Svetlomodra obleka iz satena, rumenkasti (krem) volani iz muselina. — 2. Obleka iz vzorčastega muselina.
3. Zemper iz rumenega džersija z zelenimi progami. Rakete in žoge so vezene.

Za dom

1. Domača obleka iz pisanega žameta s tremi gumbi. Ovratnik in rokavi so obrobljeni s plisiranim trakom.

2. Domača obleka iz rjavega žameta z zaponko. Robovi so iz istega žameta, prešiti na stroj.

3. Obleka iz svetlordečega satena, prešita na stroj s svetlorožasto ali pa sivo svilo. Obrobljena je precej na široko z enobarvnimi progami (v barvi štepice).

4. Domača obleka iz lahkega modrega ali pa zelenega volnenega blaga. Inkrustirana je prog iz blaga v drugi barvi z ažurjem ob notranjem robu.

Potočnikova Truda

Koroška povest.

Češko spisala Gabriela Preissova.

Prevedel Ivan Podgornik.

(Nadaljevanje.)

«Pustiva zdaj copate, podarila mi jih je sestra,» je izkušal učitelj spraviti v svoj glas še več strogosti, «pa odgovori rajši na moje vprašanje, kakor je treba. Torej še enkrat,» in s poudarkom in v presledkih je izgovarjal besede, kakor bi stopal s stopnice na stopnico: «glavna — mesta — v Avstriji so —»

«Oj, kdaj sem se že vse to učila, se v šoli v P. lregi.» je zamežiknila Truda in se tako dobrovoljno nasmejala, da je učitelja pri tisti priči minila potrpežljivost. Pograbila ga je jeza:

«Mar misliš, da bova tukaj burke uganjala?» je zavpil in planil pokonci. Namrščil je čelo in udaril s pestjo desne roke tako trdo po katedru, da bi Truda ne bila nikdar kaj takšnega pričakovala od te znane bele, na videz tako mehke roke. «Če praviš, da hodiš tako rada v šolo, bi morala vendar vedeti, da je to resen kraj, velika si zadosti, da bi to lahko vedela!»

S skesanim in skrušenim glasom se je Deklica oglasila: «Prosim, nikar ne bodite hudi... Kaj si morem, če sem se smejala. Nisem se smejala vam, ampak kar tako, sama sebi sem se smejala... od veselja...»

«Rad bi vedel, kakšno veselje je to zate, če ne znaš pametno odgovoriti na tako preprosto vprašanje, jo je zavrnil učitelj, a zdaj že ne več tako ostro.

«In vendar je to veliko veselje... Veste, morala sem se nihote zasmejati, tako so me potolažile vaše besede, da vam teh copatkov ni naredila kakšna ljubica.»

In ko je to odkritosrčno opravičilo izgovorila lahko, kakor bi potegnila za napeto nitko svoje vesti, je skrila obličje v roke, ki jih je imela prekrizane na klopi. Zdaj šele je spoznala, da bi tega ne bila smela reči, da bi bilo veliko bolj pametno, ako bi ne bila zinila teh besed.

Učitelj je stopil izza katedra, šel z naglimi koraki po sobi med obema vrstama klopi do okna, vzela iz žepa katalog, ga odprl in zopet spravil, pogledal v snežni metež, potem na svojo uro, šele potem se je pomiril in izpregovoril:

«Dal ti bom nalogo, Potočnikova. Celo uro boš imela časa, da preženeš svojo razmišljenost in zbereš vse svoje misli samo na učenje. Naslov ti napišem na tablo.»

In ne da bi se ozrl na sklonjeno dekličino glavico, je stopil mladi učitelj k tabli, vzela kredo in napisal razločno in lepo:

«Popiši pokrajino, kakršno vidiš spomladi s svojega doma.»

Nato je pokonci in z vidno naglico odšel pa poslal v razred zopet postrežnico, da naloži v peč.

Ko je ostala Truda sama, je posedela še nekaj časa čisto tiho, potem pa je začela brskati po torbi in pripravljati zvezek in pero.

Šla je po prstih k tabli, dasi je imela bistre oči, in ko je trikrat zapovrstjo počasi prečitala napisani stavek, je šla še s kazalcem narahlo po lepi pisavi.

«Ta pa zna lepo pisati!» je vzdihnila že s tisto zbranostjo in resnostjo, ki jo ji je priporočal svetlolasi učitelj. Potem se je vrnila zopet v klop in pričela od vseh strani naravnati pripravljene zvezek.

«Šel je in najbrže je hud», ji je še enkrat očitala vest, oči pa so ji zaplavale otožno in plaho kakor grešnici po tihi šolski sobi. Ko bi mu vsaj zdaj znala povedati kaj lepšega in milejšega v svoji nalogi!...

Novo upanje jo je navdalo. Z živo željo, da bi razgnala učiteljeve dvome o njenem znanju in pomirila strune, ki so se ji tresle v razburkanih prsah, je začela pisati nalogo najprej na četrto pole papirja, nakar je še marsikaj prečrtala in popravila, potem pa je prepisala lepo, kolikor se je dalo, na čisto v zvezek tele vrstice:

«Pomlad prihaja k nam po navadi nekaj prej kakor doli v nižavo. Zagledamo jo po malem že skoz okno, ko se vrača z italijanske strani še pred sv. Jožefom.

Najprej jo začutijo golobi in vrabci, ki izlete iz gnezda že takoj na vse zgodaj in obsede na strešnem slemenu, samo da bi videli kolikor mogoče daleč — oj kako so veseli!...

Potem spoznam pomlad kaj hitro tudi jaz po svetlejših vrhovih borovih gozdov, po tenkih pajčevinastih meglah, ki jih solnce že na vse zgodaj razkadi, in po popkih, ki odganjajo na našem muškatu na oknu. Tudi naše čebele že zaslutijo ta zlati čas... In ko vse že oznanja, da res prihaja pomlad: novi poganki trave,

bujno brstje, trobentice, trutarice, velikonočnice in dišeči kobuli rumenega dreva v grmovju — takrat naj kdo pride k nam pogledat, pa naj pove, kje na svetu je še lepše!

Naj se spomni na karkoli lepega, na zelene in sivkaste planine ali pa na tisto visoko goro, ki ima barvo kakor riba in ki se na nje višnjevkastem pobočju še v vročini drži sneg kakor raztresene ribje luskinе, ali če hoče kdo videti slap, razškropljen na sedem pramenov, ki se nazadnje zopet zlijejo, šepetajoč si svojo enakomerno pesemco, in se ne premaknejo nikdar s svoje poti, da bi kje zajeli človeka ali pa čredo, ali če želi z viška pogledati na človeška domovanja, ki se ti zde, če gledaš nanja z višav, kakor igračke — naj kar pride k nam pogledat, kadar bo pomlad!

Izmed ptic in cvetic pa si lahko pri nas izbere tisto, kar ima najrajši, jaz mu vse poiščem in razkažem. Jaz sama imam najrajši škrjančka in siničko, kosa imam tudi rada, kadar žvižga, toda kadar ga vidim letečega, me je prav tako strah kakor sove, srake in vrane. Veveric je pri nas polna orehova cesta in kukavice kukajo od treh strani — le pridite k nam pogledat!

Po naših vrtovih se izpreletavajo najlepši metulji, belih je toliko, da je reber kakor z belimi cveti posuta, in kresnic je pri nas, da bi si navaden človek mislil, da je zrak z zlatimi nitkami prepleten...

Torej le pridite k nam spomladi in pa v času, ko je nebo jasno, kakor da je stkano iz samih lanenih cvetov in kresnic, in če bo to v mraku, zažgemo vam na čast kres, ki bo svetil daleč na vašo pot, in vam zapojemo najlepšo pesemco, pa boste videli, da vas ni zastonj povabila v najlepši kraj Truda Potočnikova.»

In zapisala je še enkrat s kar se da drobnimi črkami: «Le pridite k nam, kadar bo pomlad!»

Potem je vstala in z zvezkom stopila k oknu. Zdelo se ji je, da se dela v šoli hitro tema. V sladki zavesti, da je naredila nalogo, ji je začelo srce utripati od bojazni, da nje delo morda ni dobro, da je preveč zmedeno, ah, zakaj se ji je neki ves čas dozdevalo, da pripoveduje vse te reči samo zaradi svetlolasega učitelja, ki na njeno odkritosrčno povabilo, naj pride k njim v vas, še odgovoril ni... In zdaj, ko se vrne, da pogleda nalogo, bo morda zopet nevoljen ali pa ji zopet poroče, da je za nje-govo šolo že prevelika...

Kako vse drugače si je to mislila davi, ko je hitela po težavni poti in v tistem snežnem metežu v šolo, kamor jo je tako gnalo, oj, čisto drugače! Za trdno je mislila, da se ji učitelj prijazno nasmehne in jo še pohvali: «To si pridna in stanovitna, ker si prišla!» In lahko bi jo bil tudi pobožal s svojo belo roko po čelu, kakor je večkrat pobožal tiste male otročaje...

Ta otroški sen je Trudo tako zaskedel v prsih, da si je morala glavo podpreti ob okno, in ko je tako strmela v beli sneg, se ji je storila megla pred očmi, kakor da gleda skoz tenčico, in po sili sta se ji utrnili dve tihi solzi po okroglih licih.

Še opazila ni, kdaj je vstopil učitelj. S pokončno glavo, trdnimi koraki in mrkim pogledom je stopil do okna, kjer je ona stala. Zdaj pa je osupnil. Sklenil je bil, da prime drzno učenko čisto brezobzirno, zdaj pa jo je kar s prijateljskim sočutjem obgovoril: «Čemu se pa jokaš? Kdo ti je pa kaj naredil?»

«I, kar tako.» je glasno zaihtela Truda. «spomnila sem se, da me niste prav nič veseli... jaz bi vam pa tako rada napravila kakšno veselje.»

«Le pomiri se, pomiri», jo je tolažil učitelj z mehkim glasom, in zdaj se je nehote zgodilo nekaj, o čemer je Truda tako rada sanjala, njegova bela, lepa roka, se je narahlo doteknila njenega čela in ga pogladila.

Vzel ji je zvezek iz rok in začel čitati nalogo... Ko je prišel do besed: «Potem spoznam pomlad kaj hitro tudi jaz po svetlejših vrhovih borovih gozdov, po tenkih pajčevinastih meglah, ki jih sonce že na vse zgodaj razkadi, in po popkih, ki odganjajo na našem muškatu na oknu», je obtičal njegov ginjeni pogled na deključini povešeni glavi in zazdelo se mu je, da sta tista dva temno zarisana svilena obročka njenih obrvi, dolge rese na njenih vekah in nemirni živordeči popki njenih ustnic tudi nekakšna ljubka pisava, ki bi jo on tako rad razrešil. In ko je prečital nalogo do kraja, so se mu ustavile oči zopet na oknu, kakor pred poldrugo uro, ko je bil prečital italijansko novelo, samo da jim zdaj ni bilo več tesnobno, ampak se jim je celo zdelo, da ponehava februarski metež, da se čisti ozračje, da silijo vanj žarki, cvetje in pesem in da je vriskajoča pomlad nekje blizu zaprhutala s perotmi.

(Nadaljevanje prih.)

Kakšnega moža bi pa jaz rada?

Takega, veste, res postavnega fanta, ki bi znal peti Sonny Boya, Rio-Rito in sploh vse pesmi. Da bi bil takšen, kakršnega si mislim, je rekla petnajstletna. Da bi imel fotoaparata, gramofon in lepo kravato. Moral bi igrati nogomet, skakati z največje skakalnice na «Iliriji» in nositi prstan z monogramom.

Sedemnajstletna se je zamislila, vzdihnila prav tako, kakor so vzdihala dekleta pred dvajsetimi leti, in rekla: «Predstavljam si pravljичnega princa z velikimi sanjavi očmi ali pa aviatika, Johna Gilberta ali pa slavnega umetnika, o katerem se govori in piše po vsem svetu. Lahko bi ljubila Meštrovica, lahko, zato ker tak Meštrovic ni tako vsakdanji. Hotela bi v ljubezni doživeti nekaj velikega, strašnega, da bi dokazala svetu, da je ljubezen nad predsodki. Pesnika? To ni več v modi, zato ker pesniki niso več tako slavni in imenitni. Pesnik, kakršen je bil Prešeren, o — to je nekaj drugega. Te priležne hlače se mu na spomeniku tako lepo prilegajo in suknja in kravata. S to muzo, ki mu drži nad glavo lavorjev venec, je res tip-top. Toda poznam fanta, ki se mu modna obleka še lepše poda.

Hotela bi, je rekla dvajsetletna, hotela bi takšnega fanta, ki bi bil vseč našemu očetu. To je od sile, da se moram doma vedno prerekati. Hotela bi fanta, ki bi se z našim očetom pametno pogovoril in pridobil njegovo zaupanje, takšno zaupanje, da bi smela pozimi z njim na smučanje, poleti na izlete, kovanje in veslanje. Ljubezen bi bila vsa drugačna, ko bi starši ne gledali nanjo kakor na bog ve kaj. Hotela bi fanta, ki bi dosegel to, da bi šla z njim v soboto na hribe in se vrnila šele v nedeljo zvečer. Ampak naš oče mi ničesar ne privoščiči. Pravi, da sem lahko srečna, ker imam pametne starše in se zvečer lahko zabavam doma. Pa si predočite to srečo in zabavo: oče čita časopise in se jezi na politiko in kapitalizem, mama izbira rozine in tarna, da jih je bilo večasih za groš toliko kakor sedaj za kovača. Nazadnje se oba spravita nadme in mi očitata, da nimam ne službe in ne ženina. Prosim, kje pa naj dobim ženina, če sploh ne pridem med mladino? Kdo se bo zmenil zame, če nimam nikoli časa za izprehod in ne smem nikamor sama? Vzela bi končno kogarkoli, le smučar bi moral biti in naj bi imel, če mogoče, tudi čoln. Še bolj pogodu bi mi bil, ko bi imel konja ali «Indiana». Moral bi biti velik, močan, prijazen, neustrašen in vesel. Včasih, recimo lep poletni večer, ko bi stala po naporni poti končno pred planinsko kočjo in občudovala srebrne gorske vrhove, uživala gorsko tišino, da bi bil tudi nekoliko nežen in melanholičen. Predvsem pa bi moral biti seveda po volji mojemu očetu, kar pač ni lahka stvar...

Hotela bi, pravi petindvajsetletna, moža, kakršnega si mislim: zdravega, visokega, temnolasega, romantičnega, da bi mu bila malenkost, peljati se po opravkih v Beograd, vrniti se v dveh dneh in iti z menoj na ples. Takšnega, ki ni nervozen in ima rad hrušč okoli sebe, ljubi otroke in se igra z njimi slepe miši. Na to tudi ne smem pozabiti — biti mora mož, ki ne vzgaja vedno svoje žene, jo razume v vsakem slučaju, ljubi izpremembo, rad potuje in pleše, sam šofira svoj avto, zasluži dosti denarja in umeva, da ga žena dosti potrebuje. Izkratka, hotela bi moža, ki bi bil vesel in ljubezniv kakor

brezskrben fant in pa pametno-preudaren kakor naš oče. Takšnega moža bi si želela kmalu...

Ne maram za moža, je rekla tridesetletna. Sem samostojna, delam po svoji volji, delam in se kratkočasim z delom. Pač pa bi hotela imeti otroka. Zakaj ne bi lahko imela tridesetletna samostojna žena otroka, tudi ko bi ne bila poročena? Zakaj bi ne bila tako respektirana kakor poročena? Ravno tako dela in ravno tako skrbi za otroka. Kako lepo bi bilo, ko bi si lahko izbrala očeta svojemu otroku po svoji volji. Nič bi je ne skrbelo, kakšno socialno stališče zavzema, če jo lahko poroči ali ne, če zasluži toliko, da bi lahko skrbel za otroka in zanjo. Izbrala bi značajnega, inteligentnega, zdravega in veselega moža visoke lepe postave, polnega življenja. Ampak kaj, ko so pa moralni predsodki in je to nedostojno. Zato bi si želela vsaj resnega, inteligentnega moža, ki bi me lahko preživljal in bi imel rad otroke. Pomagala bi mu pri delu, bila bi mu prijateljica in v ljubezni do otroka bi se najini srca gotovo našli. V tridesetih letih nam bolj manjka otrok kakor mož. Hotela bi moža, pri katerem bi se čutila šestnajstletna, je rekla in zaprla oči, ki so že več kakor trideset let gledale svet, a bile vedno lačne. Hotela bi zdravega, temperamentnega moža, ki bi me poživiljal kakor poživilja pomladna sapica sanjavo češnjevo cvetje, ki bi me ljubil in bi ob njem pozabila, da se staram, moža — toda, oprostite — pozabila sem, da imam moža. Ampak, prosim, pogledjte ga: je to mož?

Mladega moža bi hotela, je rekla, ko ji je bilo petdeset. Rekla je tiho, popolnoma tiho, tiše kakor bi molila, toda ko ji je bilo pet in šestdeset, popolnoma naglas: «Ko bi bila mlada, tamle tistega fanta bi hotela. To je res postaven fant, tega bi si želela.»

Pri Sv. Petru pod Sv. Gorami se je poročila naša naročnica gospodična Pepica Hudinova z gospodom Antonom Urekom, upraviteljem graščine v Št. Janžu na Dravskem polju.

Prisrčno čestitamo!

Maruška:

Nekaj misli

Zakon.

Boljše je dobro razmerje kakor slab zakon.
Prešuštvo je možno — nizkotna pa je varljiva hlimba dvojne morale.

Spoštovati moža se pravi ga manj ljubiti.
Zakon je največkrat protiven ljubezni.
Ločitev zakona je sveta pravica vseh, ki so v življenjskem nesoglasju.

Da sem mož, bi bila do žensk pravičnejša in manj nerodna.

Uvidevnost je — inteligenca.
Otroka ljubim, a ne kot — lutko.
Sem zavestno koketna — ker sem ženska.

Ženske roke

Ženske roke bi morale vedno blagoslavljaliti. Če delajo ali počivajo, če božajo ali kaznujejo, če dajejo ali odrekajo: nikdar bi ne smele izgubiti dobrotljivosti in plemenitosti, ki jim jo je podelila narava. Ženske roke morajo razodevati materinstvo, ohranjevati in gojiti lepoto, varovati in podpirati slabotne — pomagati, zdraviti, tolažiti, lajšati. O, kako bogato obdarjene so ženske roke! Red, čistota, udobnost, precejšen del življenjskega

veselja in sreče gre skozi nje, skozi vse ženske roke; negovane, s prstani okrašene, zdelane, brez nakita, vse morajo izpolnjevati iste zahteve. Norčevati se, igrati se, zapravljati ne sme nobena ženska roka. Vedeti pravo, združevati, gibati in se v tihih trenutkih pobožno sklepati, to bi morale ženske roke. In kadar jih poda ženska z obvezno besedo, naj bi ostale zveste, kajti v pravi ženski roki je najboljši del ženskega srca.

Gospodinjstvo

Vera:

O varčnosti

Brez vinarja ni goldinarja — pravi naš narodni pregovor. Varčevanje je ali velika modrost ali pa velika neumnost — pravimo v današnjih dneh.

Oboje je resnica, ali to je gotovo, da je varčevanje velika umetnost.

V čem lahko varčujemo?

Varčuje se na različne načine, a pravilno varčuje le malokdo. Ljudje so različni in različen jim je način varčevanja. Nekateri varčujejo in životarijo, samo da bi imeli več na stare dni, kakor sami pravijo. Drugi nosijo denar v hranilnico in se veselijo rastočega kapitala, s katerim si hočejo zgraditi svoje ognjišče. Lična hiša ali vila s svetlimi, suhimi sobami sredi cvetočega sadnega vrta je njih ideal. Zopet drugi hranijo prislužene denarje zato, da si morejo vsako lepo knjigo kupiti, prečitati in vložiti v knjižnico. Marsikdo ima svoje veselje z različnimi cveticami ali ribami ali kanarčki, ki jih kupuje za drag denar. Ali to je poglavje zase. Danes bomo govorili o pravem in nepravem varčevanju.

Pametno varčujemo tedaj, kadar ne kupujemo, česar ne potrebujemo, ampak samo tiste reči, ki jih moramo imeti.

In katere so te reči?

Različni so ljudje in različne njih potrebe. Temu ali onemu je nad vse lepa obleka. Drugim zopet je dobra hrana več kakor lepa moderna suknja ali dobra knjiga. Priznati pa moramo, da se ravno glede hrane premalo varčuje. Pomisliti je treba, da jemo samo zato, da živimo, a ne živimo zato, da jemo. Pri hrani se da dosti prihraniti tudi v dandanašnjih časih. Tako n. pr. ni treba vsak dan kuhati mesa, ki je drago in ima gospodinja z njim dosti dela. Varčevati pa je potrebno ne samo z denarjem, temveč tudi s časom in s svojimi silami. Goveja juha se dolgo kuha, a nima toliko hranilne vrednosti kakor vsaka prežganka. In vendar, koliko je dražja. Goveja juha ima v sebi največ beljakovin in se njena hranilna vrednota le tedaj poveča, če ji pridenemo jajce. Zajemljivo je, da je najbolj hranilna krompirjeva, potem grahova ter sploh vse prežgane juhe, kakor je bilo že gori rečeno. Goveja juha naj bi vobče kolikor mogoče izginila z mize, ker zelo pospešuje protin in ker je nevarna ledicam zaradi obilnih svojih beljakovin. Uživali naj bi jo samo tisti bolniki, katerim jo zdravnik priporoča. Splošno ni meso tako zdravo in se našemu telesu ne prilaga tako dobro, kakor si večinoma mislimo. Zlasti otrokom ni zdravo meso, ki je skoraj dan na dan na naši mizi. Kuhalo naj bi se vsak teden dvakrat, kvečjemu trikrat meso (preveč smo ga vajeni in tudi ni dobra prenašla izprememba), enkrat kaša, ki posebno dobro do otrokom in medlim ljudem. Hranilna je tudi riževa, krompirjeva in ovsena jed. Po enkrat na teden močnata jed, a vsak teden po dvakrat zelenjava. Zelenjava

je splošno zdrava, pa še bolj sirova kakor kuhana. Dosti bolj tečna pa je glavната salata kakor iz kumar. Zelenjava se da različno pripraviti in je silno redilna. Posebno priporočljiva je ovsena hrana, ki jako dobro do mestnim otrokom. Le poizkusite z ovsom in korenjem, pa stavim, da bo šlo v slast otrokom in odraslim. Po vsaki jedi pojejte nekaj sadja, bodisi svežega ali suhega ali pa tudi kuhanega. Sadje ima veliko vitaminov, ki so našemu organizmu silno potrebni. Naše mamice vse premalo vedo, kako važna hrana je s sirovim maslom in medom namazan črn kruh in pa mleko.

Kako je treba varčevati s časom?

Svoj čas si mora gospodinja sama razdeliti. Čež dan se največ mudi v kuhinji. Kjer je prevelika kuhinja ali slabo postavljena oprava, kjer je shramba preveč oddaljena od kuhinje, če nimaš vode pri rokah, porabiš dosti časa brez potrebe. Dognano je, da napravi žena v domačnosti na dan cele kilometre poti, če nima kuhinjske oprave pri rokah. Taka gospodinja se z napravljanjem obeda tako utruji, da ne more skoraj več stati na nogah, a navzlic temu jo še čaka po obedu umivanje in pospravljanje posode.

V tem primeru ne varčuje gospodinja ne s časom, ne s svojimi močmi.

Mar je to varčevanje, če greš z Rimske ceste v Šiško po to in to, ker je tam za deset par cenejše?

Tudi ni varčevanje, če vsak dan sproti kupujemo. Sladkorja, moka, kava, krompirja, zabele, riža in močnatih izdelkov mora imeti gospodinja zmeraj nekaj zaloge doma. Sleherni dan moramo kupovati mleko, zelenjavo in sadje. Ta živila dobite lahko v bližini svojega stanovanja. Kadar greste po meso, kupite obenem vse, kar potrebujete doma do prihodnjega nakupa, seveda samo take reči, ki se doma ne pokvarijo.

Varčujemo lahko pri vsaki reči, tudi pri obleki in perilu. Če je v perilu še manjša luknjica, jo je treba takoj zašiti, perilo popraviti, preden gre v žehto. Ne kaže ga pa tako popravljati, da je zaplata pri zaplati, ker v glavnem le razpada. Škoda je časa in za zaplate porabljenega blaga. Perilo se mora vsako leto izpopolniti, sicer se gospodinja naposled zgraža, da se ji vse hkrati trga.

Kadar kupujete blago, ne glejte na to, da je poceni, takšno varčevanje ni pravo. Dobro blago je trpežnejše in je zmeraj lepše kakor roba, ki je poceni. Vse kar poceni kupite, plačate drago — ter ne varčujete.

Kadar obleko slečemo, moramo iz nje izkrtačiti prah in jo spraviti v omaro. Varčujemo tedaj, kadar preuredimo kostim v obleko za izprehod, stari šivi pa ne smejo biti pokriti z drago navlakom, zakaj to bi ne bilo varčevanje.

Če imaš kaj denarja na strani, ga čim prej nesi v hranilnico, sicer ga utegneš porabiti, če si še tako dobra gospodinja.

Vsaka gospodinja ve, koliko potrebuje na teden ali na mesec. Najboljše je, da si napraviš sproti za vsak teden jedilni list, napišeš potrebne izdatke in pribitek neseš v hranilnico. Denar je ali okrogel, ki se rad zakotali, ali papirnat, ki se hitro razleti.

Razumna žena ve, kje se da varčevati, ne da bi zmanjšala vrednost reči na drugi strani.

Nekatera žena je rojena gospodinja, druga se mora šele učiti gospodinjstva. Vsaka dobra gospodinja je vredna zlata. Zato veli naš slovenski pregovor: Hiša ne stoji na zemlji, ampak na ženi.

Žene, učite svoje otroke varčnosti! V tem je najvažnejše vaše delo za bodočnost slovenskega naroda.

Jedilni list za teden dni

- Ponedeljek:** Obed: ječmenova juha, govedina s kislim zeljem in praženim krompirjem; večerja: faširani zrezki v paradižnikovi omaki z dušenim rižem.
- Torek:** Obed: grahova juha z ocvrtim kruhom, omeleta z gnjatjo in solata; večerja: ledvice v kisli omaki, žličniki.
- Sreda:** Obed: goveja juha z zdrobovimi cmoki, govedina z majaronovim krompirjem, omelete; večerja: vampi s parmezanom, zmečkan krompir.
- Četrtek:** Obed: fižolova juha z ajdovimi žganci, bržola s pečenim krompirjem in solato; večerja: mensena solata s fižolom.
- Petek:** Obed: krompirjeva juha, sirovi štruklji; večerja: polenovka s krompirjem.
- Sobota:** Obed: goveja juha z rezanci, govedina s praženim krompirjem in ohrovtom; večerja: guljaš z makaroni.
- Nedelja:** Obed: zelenjavna juha, pljučna pečenka v omaki, krompirjevi rogljiči, zdrobov narastek, oblit z malinovcem; večerja: ocvrta teletina s solato in brusnicami.

O pogrjnjeni mizi in serviranju

Lepo pogrjnena miza v prijazni, ne pretesni sobi, ki je pozimi primerno topla, poleti prijetno hladna, ter pozorna, ročna in tiha potrežba, vse to pripomore k dobri volji gostov. Gospodinja bi morala vse te pogoje upoštevati vsak dan v ožjem krogu svoje družine. S tem bi si prihranila marsikatero zadrego o prilikah, kadar ima povabljenec. Še tedaj mora biti služinčad posebej poučena o serviranju, kajti gospodinja se mora ob takih prilikah posvetiti popolnoma gostom ter le skrivoma z očmi slediti strežnici in jo samo s pogledom opozarjati na pravilno podajanje in postrežbo.

Za obed in večerjo se miza pogrne z belim prtom, in sicer tako, da srednja guba prta teče vzdolž po sredini mize. Prt mora viseti na vseh straneh enako preko mize. Krožniki se postavijo od roba kakih 60 cm vsaksebi, in sicer spodaj plitvi za meso in prikuhe, zgoraj pa globoki za juho. Ako se servira več jedi, in ne samo juha, meso in prikuhe, je treba za druge jedi priložiti drug krožnik, in sicer za mesne jedi plitvega, za sladice pa majhen dezertni krožnik. Za meso v omaki morajo biti krožniki vedno nekoliko pogreti, ker se sicer omaka takoj shladi in jed izgubi na okusu. Posebno je to potrebno pri obedih ali pojedinah, sploh, kjer je več oseb okrog mize in se servira po vrsti le iz ene posode, ker se rado zgodi, da dobi zadnji gost jed že precej ohlajeno; če jo položi še na mrzel krožnik, je jed takoj mrzla, če je v omaki, skoraj neužitna. Tudi posoda, v kateri se taka jed servira, mora biti dobro pogreta, da se jed prehitro ne ohladi. To je nujno potrebno vedno, še bolj pa pozimi.

Na desno stran vsakega krožnika se položita nož in žlica, na levo stran vilice. Nož mora biti z rezilom obrnjen proti krožniku, žlica navzgor, vilice tudi navzgor. Dezertni pribor nad krožnikom, najprej nož z držalom obrnjen proti desni, od leve na desno nad nožem vilice in nazadnje žlička. Podstavki za pribor niso več v modi. Na krožnik se položi zravnani prt, na prt pečivo; pečivo položi tudi poleg pribora na desno. Na desno stran nad krožniki se postavijo kozarci, in sicer pri navadnem obedu večji kozarec za vodo in manjši za vino. Pri pojedinah se postavijo poleg teh dveh kozarcev še razni drugi kozarci v poševni vrsti, kolikor vrst vina se bo že serviralo. Ako se servira pivo, se servira v vi-

sokih kozarcih, in sicer takoj, ko je razdeljena juha. Voda naj se da na mizo v belih steklenicah, navadno namizno vino tudi v belih steklenicah, buteljno vino pa v originalnih buteljkah. Med vsaki dve osebi se postavi majhna solnica z žličko. Zobotrepci se položijo v svilen papir na desno poleg krožnika, in sicer po dva za osebo. Karafa za olje in kis ter gorčica naj bosta pripravljena na majhni mizici ali pa na kredenci. Kofarice s kruhom naj bodo na mizi. V sredini mize naj se postavi nizka vaza s cvetjem. Pri slovesnih prilikah se položi za vsakega gosta na njegov krožnik v prt, po ena cvetka, bodisi vrtnica, nagelj, šopek vijolic ali drugo cvetje. Cvetje na mizi je tako ljubeč in obenem cenen okrasek, da bi moral vsak dan krasiti mizo.

Pri pojedinah se na desno in levo stran cvetlične vaze sredi mize postavi v nastavkih okusno zloženo sadje in drobno pečivo. Pri vsem pa je paziti, da miza ni preobložena.

Servirati se začne najprej pri damah, in sicer izmenoma vsaka jed pri drugi dami. Če je svatbena gostija, tedaj se servira najprej nevesti. Če so samo gospodje, se začne servirati pri hišni gospodinji, in potem v redu, ki ga ona določi.

Pri serviranju si postavi strežnica skledo ali krožnik na dlan leve, na kateri ima zravnani prt, in ponudi gostu vedno od leve strani. Jedi v omaki in kar gre zraven morajo biti podane hitro druga za drugo. Zato mora strežnica, ako je sama za serviranje, nositi glavno jed na levi, prikuho na desni roki. Ali pa se glavna jed servira okrog mize, prikuha pa se postavi pred gosta na mizo, kjer se začne servirati, s prošnjo, da si vzame in nato pomakne naprej sosedu.

Vsaka jed se le dvakrat ponudi.

Odrabljeni krožniki in pribor se tiho odvzamejo od desne strani. Pijača se toči od desne strani. Prazne steklenice in buteljke se takoj odnesejo z mize in nadomeste s polnimi.

Juha se pri večjih pojedinah razdeli na pripravljene krožnike na stranski mizi. Ako pa je družba manjša in intimna, razdeli juho gospodinja. Lonec z juho se postavi na desno in krožniki na levo stran pred gospodinjjo, strežnica pa postavi napolnjeni krožnik po vrsti pred vsakega gosta.

K mesu v omaki ali k pečenki in ribi se dajo vilice in žlica. K prikuham žlica, k solati rožene vilice in žlica, h kompotu žlica, k tortam lopatica. Kadar se servirajo ribe, perutnina, divjačina, je treba razdeliti po mizi majhne krožnike za koščice.

Preden se servira desert, je treba vse odrabljeno in nepotrebno odnesti z mize, vsa posoda, odrabljeni pribor, kruh, sol i. dr. Drobtine se z majhno priročno ščetko pometejo z mize v primerno posodo. Nato se razdelijo dezertni krožniki in dezertni pribor, če ni ta že prej pripravljen na mizi. Sedaj se natočijo tudi dezertna vina.

Črna kava in likerji se podajo pri isti mizi ali pa v sosedni moški sobi, lahko pa tudi pri majhni mizici v kakem kotu iste sobe. K črni kavi se ponudi kadilec tudi cigar in cigaret.

Za gostilne in restavracije velja vse zgoraj omenjeno. Posebno je treba poudariti, da je bel, snažen prt na mizi, zlasti v gostilnah in restavracijah prvi pogoj dobre postrežbe in dobrega teka. Vaza s preprostim, svežim cvetjem dvigne ugodje gostu.

Stalnim gostom naj se prtček hrani v snažni vrečki z njegovim imenom ali pa je treba položiti na mizo vsak dan svež prtček.

M—a.

Zelenjadni vrt

Gozdič je že zelen,
travniček je razeveten,
ptičke pod nebom
veselo pojo.

Narodna.

Materi prirodi ni prav nič mar, kako si ljudje čas porazdeljujejo. Ona hodi sama svojo pot, in če ne pazimo, lahko marsikaj zamudimo.

Februar in marec sta po navadi še grda, tudi april je precej muhast in nestanovit, vendar bi ne bilo prav in pametno, ko bi zato odlašali z delom po vrtovih.

Priroda se budi k novemu življenju, popki se napanjajo, iz zemlje silijo nežni poganjki, živali, ki so prezimovale po svojih kotičkih, se prebujajo iz zimskega spanja in ptice se vračajo v svojo domovino. Čas je torej, da gremo krepko na delo po vrtovih, poljih in na travnikih.

April je in ostane vzlic svojemu nestanovitnemu vremenu tisti mesec, ko je treba začeti sejati in saditi. Zdaj ne kaže več odlašati. Po vrtovih je treba vse lepo popraviti, urediti in grede prekopati in pognojiti.

Ta mesec je treba posaditi najprej grah, zgodnjega in poznega. Če ga šele zdaj sadimo, ne zamudimo nič, zakaj ta grah prehitu tudi tistega, ki je bil že prej posajen, ker je ob tem času že več gorkote v zemlji. Razen graha posadimo zdaj tudi čebulček in česen in posejemo solato, rdečo redkvico in belo redkev, špinačo, vso zelenjavo za juho (peteršilj, korenček, zeleno, kolerabice) in vsa dišavnata zelišča (majaron, šatraj, timian), in sicer vse tam, kjer bo ostalo, ker tega ni treba presajati. Za presajanje, t. j. če hočemo dobiti sadike, je treba posejati navadno solato, endivijo in vse pozne vrste ohrovtu in zelja. Kar se ni moglo posaditi in posejati februarja in marca meseca, se mora na vsak način zdaj, ker je zadnji čas. Zadnje dni meseca aprila se lahko posadi že tudi mizki fižol, če je vreme ugodno.

Sredi aprila se posade buče in kumare, za dinje je morda še nekoliko prezgodaj, in sicer v lončke, iz katerih se potem sredi meseca maja presade. Zdaj se sade tudi vse vrste ohrovtu, ki so bile vzgojene po gorkih gredicah, letne solate, zgodnja solata iz gorke gredice, novozelandska špinača, prva zelena, por (tega dvojega ne preveč) in rdeča pesa, kjer jo že poleti radi jedo.

Ker pa ob tem času radi pridejo sneg in mrazovi, imejmo pripravljene rožnice, da z njimi pokrijemo bolj občutljive sadeže. Tudi časopisni papir, škatle iz lepenke, stare rjuhe itd. se lahko uporabijo za obrambo proti mrzlim vetrovom in slanim. Zakaj če fižol in kumare le malo slana posmodi, so izgubljeni in se ne morejo potem več popraviti.

Tudi natiški fižol lahko sadimo že konec aprila, zlasti vrste, ki cveto belo, rdeče in pisano (arabski fižol in ruski beli fižol), ker te vrste tudi slabemu vremenu lahko kljubujejo.

Če meseca marca nismo mogli posaditi zgodnjega krompirja, ga posadimo takoj prve dni aprila. Gomoljike naj bodo cele in pa takšne, ki že kale.

Tudi beluše in hren zdaj še lahko sadimo, če je že prej nismo.

Proti koncu meseca aprila je treba še to in ono zelenjavo obkopati in ogreniti in seveda tudi opleti. Ob tem času je katerikrat že tudi marsikatera greda, kjer je

rasla rdeča redkvica, špinača, stari peteršilj, krebulja ali kaj drugega, prazna. Te grede je treba seveda prekopati in nanovo posaditi ali posejati ali pa druge sadeže vmes posaditi.

Rastline, ki rasejo v gorkih gredicah, morajo imeti kolikor mogoče dosti zraka. Vselej, kadar je lepo vreme, je treba zato okna odkriti in gredo samo ponoči z njimi pokriti. Tudi je treba gledati, da ni nikdar nobenega plevela na njej.

Če hočemo pozneje prazne grede posaditi še z zelenjavo, ki bi nam ostala za zimo, je treba zadnje dni aprila zelje, ohrovt, kolerabo itd. še enkrat posejati, da imamo junija meseca dovolj sadik.

KUHINJSKI RECEPTI.

Karfiolna ali cvetačna juha.

Oснаženo in oprano cvetačo skuham v slanem kropu do mehkega. Nato jo denem na krožnik, pa odločim rožo in liste od štoru, nakar pretlačim štor in liste skozi sito. V kozici razbelim presnega masla ali prekažene, na kocke zrezane slanine in pripravim z žlico moke in pol žlice zrezane čebule temno prežganje. Prežganje zalijem z odcedkom iz lonca, v katerem se je kuhala cvetača, in stremem pretlačeni štoru in listu v prežganje. Ko se vse to nekoliko pokuha, osolim in popopram, potem pa denem še rožo v prežganje. Preden dam na mizo, denem v juho še na kocke zrezano in opečeno žemljico.

Svinjske zarezbrnice.

Zarezbrnice od mladega prasička prav malo potolčem, osolim in po eni strani z moko potrese, potem jih lepo rumeno opečem v kozici na vroči masti, in sicer najprvo na strani, kjer so z moko posuti, potem pa še po drugi strani. Nato jih zložim na pogret krožnik, na mast v kozici pa vlijem nekaj žlic juhe ali kropa. Ko prevre in se omaka zgosti, je polijem po mesu. Za prikuho dam droben, pečen krompir in solato.

Ocvrte zarezbrnice.

Svinjske zarezbrnice potolčem in nasolim eno uro prej, preden jih ocvrem. Nato jih povaljam ali samo v drobtinah ali pa prej v moki, nato v raztepenem jajcu in drobtinah in jih na vroči masti ocvrem. Za prikuho napravim solato.

Krompirjevi krapi.

Skuhaj 7 do 8 debelih krompirjev, zmečkaj jih na tankem situ, dodaj malo sladkorne sipe, na drobno sesekljan citronov olupček in zadosti moke, da dobiš testo, ki ga zvaljaj na pol centimetra debeline. Nato s kozarcem izreži kolobarje. Ostanke testa lahko odrežeš četverooglate, da ne bo izgube. Na vsak kolobar deni v sredi nekoliko goste sladčice, na primer mareličnega zavarka (marmelade), zavihni kolobarje in z vilicami naredi zareze, ki bodo zatvorile testo. Vrzi v obilno in vrelo razpuščenó maslo. Ko porumené, jih prinesi vroče na mizo, krepko potrese s sladkorjem. Preprosta jed, ali slastna!

Meso za deco.

Meso je lahko za prebavo in otroci ga dobro prenašajo. Zdravemu detetu se sme s 15 meseci dajati juha profesorja Marfana: 1 uro kuhaj pri zmernem ognju 25 gramov prepečenca, 15 do 20 gramov sesekljane puste govedine ali ovčine v 350 gramih slane vode, dodaj pol rumenjaka in malo sirovega masla ter precedi. Ta množina mora dati krožnik juhe.

V 20. mesecu sme dete dvakrat na teden uživati gnjat, rebrea, možgane, ribe (ščuke, belico, jezik). Dojenčki, ki ne prebavljajo mleka, si morejo čestokrat usvojiti sirovo konjino. Mladi slabokrvneži se znatno popravijo, če jim daješ po trikrat na teden tanke režnje telečjih jeter, devenih za trenutek v ponev, brez masla in masti.

Prevelika ponižnost japonske žene

Japonska žena si želi lepo družinsko življenje in prosi svojega moža:

- 1.) Prosim te, vstani takrat, kadar vstanem jaz.
- 2.) Prosim te, ne zmerjaj me pred odraslimi in pred otroki.
- 3.) Če greš za dalje časa z doma, prosim te, povej mi, kam greš.
- 4.) Povej mi tudi, te prosim, kdaj pojdeš in pa kdaj se vrneš.
- 5.) Prosim te, daj mi pravico, da smem imeti tudi jaz svoje želje.
- 6.) Daj mi, prosim, nekaj denarja za mojo osebno porabo.
- 7.) So stvari, ki jih lahko napraviš sam; zato nikar ne zahtevaj pomoči drugih — žene namreč.
- 8.) Pričo otrok nikar ničesar ne naredi, kar bi jim bilo v slab zgled, prosim te.
- 9.) Prosim te, daj mi vsak dan nekaj časa, da čitam in se učim.
10. Če me kličeš, nikar ne reci vselej: Slišiš, ti! Zakaj jaz sem tvoja žena in zaslužim spoštovanje.

In skromna Japonka še pristavi: «Nikar ne misli, da sem v svojih željah in prošnjah predrzna. Prihajajo iz najglobljega srca žene, ki te ljubi!»

Neka moja znanka ima poleg drugih starejših otrok tudi triletnega ljubkega dečka, ki ga v svoji preveliki ljubezni čisto napačno vzgaja.

Če dečku pri jedi ta ali ona stvar ne diši, se takoj oglasi kdo izmed domačih: «Mama, daj meni, bom pa jaz pojedel!» Potem mali hitro vse poje, toda ne, ker je lačen, ampak iz gole nevoščljivosti. Če revček pade in se udari, se takoj vrže njegov 15letni brat z divjim vpitjem po tleh in se dela, kakor da bi se udaril. Solzice v očeh malega se v trenutku posuše in usteca, ki so se že nakremžila, se raztegnejo zopet v smeh, bolečina je pozabljena, toda samo iz škodoželjnosti, ker se je tudi brat udaril.

Kadar se otrok udari ob kakšen predmet, imajo matere ali pestunje navado, da izkušajo otroka potolažiti

na ta način, da mrtve stvari, kakor stol, ob čigar rob se je otrok udaril, natepejo in zraven govore: «Le počakaj, ti grd stol! Ti boš našega fantka!» S takim ravnanjem se vceplja kal maščevalnosti, in otrok se že v rani mladosti navaja k uporabljanju načela iz stare zaveze: «Zob za zob».

Vzgoja, ki dosega trenutne uspehe z uporabo tako temeljno napačnih sredstev, kakor so nevoščljivost, škodoželjnost in maščevalnost, mora prej ali slej roditi nezaželene sadove.

Velecjenjena! Naj Vam tudi jaz pokažem svojega sinka-ljubčka. Na sliki ima 10 mesecev, sedaj jih bo pa kmalu 18. Junak, da je kaj! Izredno dobro razvit za

svojo starost. In kako srčkan je v svoji mimiki! Kakšne geste vam dela z rokami, kadar hoče kaj «važnega» povedati. (Po svoje namreč, po naše še ne zna). Saj bi ga morala imeti rada, tudi ko bi ne bil moj. Zagode pa mi marsikatero. Včeraj sem n. pr. napravila drobne cmoke za v juho in jih postavila v shrambo. Omeniti pa moram še prej, da mu napravlja posebno veselje, če meče kamenčke v vodo in zakliče vselej: bum! Igral se je v kuhinji, naenkrat pa ga zmanjka. Opazila sem to šele, ko sem zaslišala iz shrambe tisti njegov bum! Takoj sem si mislila svoje. Na tleh imam namreč posodo z vodo, ki ima pri vrhu majhno, okroglo odprtino. Pogledam — polovica mojih cmokov je v vodi! Pa kako je bil hud, ko sem ga hotela zapoditi od tam. Očividno mu je igra ugajala. Pomagati pa mi hoče pri vsakem delu. Če vidi, da pometam, gre takoj po smetišnico. Ako je omelo na dosegljivem mestu, ga takoj vzame in pomaga pometati. Začne seveda na kupu smeti ter pometa narazen. O, cela knjiga takih «modrosti» bi se dala napisati! Srčkan je, kadar popapka svojo juho, pa hodi s skledico (žličko položi navadno na tla) od enega do drugega in prosí: «Se, se!» Samo takrat je nepopisno hudo, če ga mamika

pošlje za kazen služiti v kot. Take debele mu lijejo po ličku in milo se ozira, kdaj mu bom dovolila, da gre iz kota. Sam od sebe si ne upa. Ne vem pa, ali ima on rajši mene ali jaz njega. Sredi igre ali pa med jedjo se spomni, pa mi pride ponujat poljubčke. Sobico naredi in pravi: m, m.» Glavo mi obrne tako, da mi ga da na usta. Čisto narahlo, da ga komaj čutim. Če ga vprašam, kam naj mu ga jaz dam, pa pokaže tja nekam za uho... In ljubosumen je! Bog varuj, da bi mi moj mož položil roko okrog vratu ali pa da bi jaz sedla k njemu. Takoj me vleče proč, če drugače ne gre, si pomaga z jokom in mi gre s prstom pokazati, kam naj sedem — k njegovi mizici, seveda. Od srca se mu mora človek smejati. Ima navado, da mi po vsaki jedi, potem ko naredi križ ali pa tudi če kaj prosi — poljubi roko. Pred nekaj dnevi pa mi prinese svoje male ročice prav pred usta, da jih jaz poljubim. Najprej eno, potem drugo. Menda si je mislil: «Če jaz tebi, zakaj bi ti ne meni!» Pa kako graciozno! Kakor kakšna dama. Še to moram povedati, da si jako rad umiva zobe. Najprej pusti, da mu jih očistim jaz s cunjico in kalodontom (kar moram delati hitro, ker mi sicer ves kalodont polži), potem pa hoče imeti svojo ščetko in kozarec. Najprej izpije vodo, potem pa si s ščetko drgne po ustih. Največkrat jo obrne narobe, da gledajo ščetine iz ust, da ne bodejo. Zlatkan, zlatkan je moj Mirček, moja sreča in moj ponos! — Iskreno pozdravljeni! Vdana Iva Glažarjeva.

Cenjeni! Dovolite, da se glede na svoječasni poziv tudi jaz oglasim v meni tako ljubljene reviji «Žena in dom», ki jo tudi moj mož z zanimanjem čita. Evo Vam slike

mojih dveh ljubljenih malčkov, 2letnega Ivka in 6letne Edite, ki bo najmanj učiteljica, saj zna šteti, prosim, do dvajset in še malo dalje; tudi malo abecedo že precej dobro piše in se pridno pripravlja za šolo. Svoj učiteljski značaj hoče pred vsem uveljaviti pri svojem bratcu, ki se pa prav malo zmeni, če je črta ravna ali okrogla. Lahko si potem predstavljate uspehe naše male učiteljice, ki kljub vsemu trudu in z obetanjem sladkorčkov ne more svojega bratca naučiti, kako se piše mali «a». Pred nekoliko dnevi si je ogledovala eno izmed svojih oblek. «Mama, ali je še zvončasta obleka moderna?» me vpraša z nekako rahlim, dvomljivim glasom. «Da», se odreže mali Ivek in naivno pogleda svojo moderno sestrico, ki je užaljena, češ, kaj pa še ti znaš. Da bi pa naš mali nič ne znal, pa tudi ni res. Evo prosim — melodije Creola, Adijo Mimi — Ti i uvijek samo Ti... in še nekaj drugih poje sam, spremlja pa vsak komad, ki ga pojem jaz ali pa igra moj mož na violino. Res, izreden

talent za glasbo! Tudi gosli že igra. Vzame dve palčki, od katerih mu služi ena kot ločec, drgne z njo po drugi, zraven pa poje in daje z nogo melodiji znak krepkega takta. Ni dolgo tega, kar je priletel tak čvrsti takt «Mimi» ravno na rob posode, v kateri si je sestrica umivala noge. Nesreča ni izostala. Prevrnil je posodo, razlil vodo, izgubil pri tem ravnotežje in padel kakor je dolg in širok (kar je pri njem skoraj vseeno) v razlito vodo. Tako nas zabavata naša srčkana malčka, fantek s kakimi novimi popačenimi stavki, ki mu tako lepo pristojajo, učiteljica nas pa preseneča z novimi «modernimi» oblekami za svoje punčke. Tudi jaz dobim, kadar bo učiteljica, samo moderne obleke in lakaste čevlje, mož pa velik fotoaparati, da bo naslikal kaj zanimivega za «Žena in dom». Drugič kaj več! Vas pristrčno pozdravlja Elza Ketiš, Sv. Jurij ob južni železnici.

Blagorodna gospa urednica! Naj tudi jaz napišem nekaj vrstic o reviji «Žena in dom». Zelo mi ugajata obe prvi številki revije, a tretja še najbolj. Vidim, da je list dober in vsak mesec bolj napreden in novosti poln. Z velikim veseljem čitam že drugo pismo gospe Trude Pečaričeve, ki me je ganilo skoraj do srca. Mala Marija je podobna moji mali dveletni Milici, ki je tudi tako ljubozna in kar se da navihana. Vzame moj klobuček, si ga prisloni na glavico, vzame ročno torbico pa zakliče: «Mama — pa — pa!» češ da gre na izprehod. Še nekaj! Vzame milo v roke, jaz rečem: «Dala proč!» pa ga hitro skrije za svoj mali životek in reče: «Ni — ni!» Pri najslabši volji bi se moral človek smejati. Takšni so ti mali nagajivčki. Tudi jaz ljubim svojo bebico s polno dušo. — Naročena sem tudi na «Ženski svet» in vidim, da sta si lista skoraj slična, a vseeno Vašega lista ne opustim, upam, da še ostalo naročnino v kratkem pošljem. Rada ga preberem od kraja pa do zadnje vrstice že takoj prvi dan, saj imam časa dosti. Poslala sem Vam deset naslovov in tudi vbodoče bom agitirala za Vašo revijo. Še moj mož jo rad pregleda in ga veseli, da imam veselje do tako koristnega lista. — Vdano Vas pozdravlja Fani Kosem, Laško.

Dušan in Vidka Horvatova iz Škofje Loke, maskirana v rokokoju.

Žene in dekleta,

zaposlene v gospodinjstvu ali pri kakem drugem delu, ki pa hočejo ohraniti svojo ljubkost, morajo negovati polt in roke z ELIDO. MILO ELIDA FAVORIT je blago in čisto – daje obilno, mehko in dišečo peno.

ELIDA CREME de chaque heure v vsakodnevnem času. Po svoji edinstveni sestavi in blagotvornem delovanju varuje kožo pred neugodnimi in škodljivimi vplivi in prepreči nastajanje gub in rub. Koža postane žametasto gladka in alabastrsko bela.

ELIDA CREME de nuit (Goldcream) za nočno uporabo – koža postane mehka in gibčna.

Dober duh v gospodinjstvu.

Doma se povsod poznajo njene roke. Red in čistoba izvirata od nje. Če sredstva ne dopuščajo držati služkinje, se morata poslov lotiti mati in hči. Kako je, potem mogoče, da se zvečer pojavi v krogu prijateljev in znancev in da vse očara vsled svoje negovane lepote, to je tajnost dnevne nege kože z ELIDO.

Proizvodi Elida se dobivajo v vseh trgovinah, ki jih imajo v izložbah.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Gospa K. Sch., Črmošnjice. — Nahod je akuten katar v nosu, ki se pričenja z vročino v glavi in pa s tem, da se začne človeku cediti iz nosu. V splošnem je razpoloženje neugodno, zvezano z vročino in pomanjkanjem slasti. Če oboli tudi vrat, potem že to ni več navaden nahod, ampak influenza. Ako imate samo nahod brez bolečin v vratu, si napravite ponoči mokre ovitke in se obložite z ogrevalnimi steklenicami ali pa z drugimi vročimi pomočki. Večkrat na dan si okopajte noge v vroči vodi (40° C). Izperite si nos večkrat na dan v vodi, ki ste ji pridejali nekaj kapljic joda, usta pa izpirajte s hipermanganom. Da se Vam koža na nosu ne vname, namažite pekoča mesta s coldkremo ali pa z vazelinom. V mrzlem in vetrovnem vremenu ne hodite ven in skrbite rajši za enotno temperaturo. Skrbite za čist svež zrak in se ogibajte vročih in zaprašenih prostorov. Ako Vas žejja, si napravite mrzle limonade, toda nekoliko temperirano. Ne jejte preostre hrane, sveže sadje je najboljša hrana. Ako imate vročino, si napravite, a šele potem, ko preneha, vročo zračno kopel, da se dobro prepotite. Izpirajte nos tudi z boraksovo raztopino. Tudi vsrkavanje glicerina se priporoča. Napravite si iz staréga nerabnega perila robce in menjajte te robce vsakokrat, kadar se useknete. Ako pa čutite na vratu kake otekline mandeljnov, si kupite Formaminttablete. Če Vam pa nahod le ne prejde, se morate obrniti na zdravnika.

G. E. K. na B. — Vijolinski lok se najhitreje osnaži takole: lok se odneha, kolikor se dá, in se potem previdno umije v mlačni milnici. Ko je popolnoma čist, se izplakne dva do trikrat v čisti, mrzli vodi in se obesi, da se posuši. Nato se zdrobi v prah nekoliko kolofonije in se z njo posušeni lok dobro odrgne. Lok je zopet uporaben. Namesto z milnico pa se lok lahko umije tudi z gorilnim spiritom. Spirit se vlije na krožnik in lok, ki smo ga odnehali, se v njem umije. Ko se lok posuši, se ravno tako namaže z zdrobljeno kolofonijo.

Gospa Fr. P., T. — Železni štedilnik se dá lepo in hitro osnažiti takole: odrgnite štedilnik najprej z zdrobljenim plovcem, ki ste ga malo namočili z vodo, in ga nato obrišite s časopisnim papirjem. Potem odrsajte ognjišče s smirkovim papirjem in z lahkoto boste dosegli zaželeni blesk.

Gospodična Vida iz B. — Proti moljem se z uspehom uporablja tole sredstvo: Iz navadnega gumastega blaga za dežne plašče si sešijte vrečico, v katero spravite čez poletje vso kožuho, ki jo prej dobro iztepite in očistite. Odprtino vrečice nato zašijte. Posebni ostri vonj gume je vzrok, da molji ne pridejo blizu.

Gospa I. B., Ljubljana. — Madeže od črnila spravite iz sivega marmorja najlaže z raztopino klorovega apna. Pomočite kurje pero v raztopino, namažite z njo madež in ga čez nekaj minut umijte s čisto vodo. Če madež takoj ne izgine, ponovite to nekajkrat. Nato potresite žganega kositra na košček starega usnja in drgnite z njim marmor toliko časa, da dobi zopet svoj prejšnji blesk.

Gospa A. J. v M. Ker je grizenje nohtov pri otrocih največkrat prirojeno, in ne posledica razvade, niso do zdaj še našli sigurnega sredstva proti temu. Dobro je, če otroku čim večkrat oblečete rokavice ali pa mu roke namažite n. pr. s pelinom ali mu jih pa ponoči zavežite v rokave. Nohti naj bodo kar se dá na kratko postrizeni.

Gospa E. L. v K. — Barvanje zastorov in blaga za pohištvo Vam izvrši po Vaših načrtih in predlogah umetni-

ški atelje L. Matjan v Ljubljani, Sv. Petra cesta števil. 8. Cene Vam ne moremo sporočiti, ker nam niste poslali vzorcev. Obrnite se kar na to tvrdko, ki Vam bo napravila vse proračune brezplačno.

Gospa K. E. v G. L. — Pravite, da bi radi spravili iz dežnega plašča mastne madeže, zlasti pri vratu in na rokavih, pa ne veste, kako bi to storili. Poizkusite takole: v skledico denite dva dela amonijaka in en del vode, pomočite v to tekočino popolnoma čisto krtačo in okrtajte z njo hitro ovrtnik, ker amonijak hitro izhlapi in izgubi svojo učinkovitost. Zmočeno mesto otrite potem dobro s suho krpo in obesite plašč na obešalnik, da se popolnoma posuši. Posebno je treba paziti pri tem na ovrtnik, da ne izgubi svoje oblike. Svarimo vas zlasti pred tem, da bi snažili plašč z bencinom, mastni madeži se sicer z njim hitro odpravijo, nastanejo pa na njih mestu svetle lise, ki ves plašč pokvarijo.

Gospodična Ivanka O., Sk. — Na Vaše vprašanje, kako je treba ravnati z gumastimi cevmi, da ostanejo čim dalje uporabne, Vam odgovarjamo: Predmetov iz gume nikdar ne smemo mazati z oljem, da bi postali mehki. To pomaga samo za en dan ali dva dni, potem se olje strdi in guma postane trda in krhka. Pač pa je dobro, da se taki predmeti sempatja malo namažejo z glicerinom. Za kratke gumaste cevi je najbolje, če dolgo časa vise, medtem ko je treba dolge cevi zviti v kolobar, preden jih shranimo. Tudi gumaste obroče od kozarcev za vkubavanje moramo včasih malo namazati z glicerinom. Če trde obroče od kozarcev je pa treba najprej položiti v mešanico, sestavljeno iz enega dela salmijaka in dveh delov vode, da postanejo zopet voljni. Ko se popolnoma posuše, naj se ravno tako namažejo z glicerinom.

Gospa Olga S., Lj. — Moške zavratnice se očistijo najlepše takole: Zmešajte žgani magnezijin prah z bencinom in si napravite kašnato zmes. Denite nekoliko te zmesi na čisto krpico in drgnite z njo madeže in temna mesta na zavratnici, dokler ne izginejo. Ko bencin izhlapi, se prašek z lahkoto otrese. Temne konce zavratnice je pa treba odrgniti z mešanico, v kateri sta dva dela vode in en del salmijaka. Za likanje zavratnice pa si napravite iz lepenke obliko, ki jo vteknite vmes, da se ne poznajo robovi.

Gospa L. P. v l. — Danes lahko ugodimo Vaši želji. Na strani 122 sporočamo tudi drugim naročnicam, da smo sklenili dogovor z ateljejem «Keram», ki bo dobavljajl keramične izdelke s približno 20 % popustom. Kipe si lahko ogledate in izberete v naši upravi, Prule 11.

D. K. G. Vaši želji pod 1 in 2 smo ugodili v prilogi za ročna dela. Plesnobo iz pohištva odpravite na ta način, da znosite omare, ki imajo duh po plesnobi, na sonce in vse dobro prezračite. Najprej pa morate ugotoviti, kaj povzroča plesnobo. Če je stanovanje vlažno, bo pohištvo v kratkem času zopet splesnelo. Potem je treba najprej stanovanjske prostore presušiti, pohištvo pa odmekniti od sten za 6 cm. Na vsak način pa morate imeti vsa okna ob lepem vremenu na stežaj odprta. Skrbite za prepih in če le mogoče, naj sije v stanovanje čim več solnca. Kadar zračite, odprite tudi vsa vrata omar. Ako pa je zidovje proti vlagi preslabo izolirano, potem je treba najprvo stene izolirati proti vlagi z Waatprofom, kar pa lahko stori samo zidar.

Nekaj dopisov naših naročnic. — Vsem, ki nam pošiljajo nasvete se lepo zahvaljujemo. Seveda vsem željam ne bomo mogli takoj ugoditi, ker nam primanjkuje prostora. Vendar pa se bomo potrudile, da v splošnem ustrezemo in uredimo list tako, kakor to večina želi. Prosimo pa vse, da podpirajo naš list in da pridobivajo nove naročnice, ker le potem bo list res lahko dober in obširen.

*

Velecenjena g. urednica! V prvi vrsti naj izrazim simpatije Vašemu listu. Tretja številka je še lepša in boljša od prve. Vsak začetek je težak. Čez čas bo seveda boljše, kadar bo dosti naročnic (pridnih seveda, ki bodo naročnino točno plačevale). Najbolj so mi všeč ročna dela, samo prosila bi, da bi še bolj natanko popisali njih delo, material itd. Ker ako človek ne živi v mestu, kjer vse te reči lahko v izložbah vidi, se težko sam loti dela, ker se boji, da se mu vse ne pokvari. Vas pozdravlja T. B.

Uredništvu «Žena in dom». Prav po volji mi je to, da lahko tudi naročnice izrazimo svoje mnenje. Vaš list je odličen, odličen zlasti zato, ker še ni prenapolnjen s slikami raznih otrok, ki v prvi vrsti ugajajo le lastnim mamicam. Dovolj je, če je taka slika na naslovni strani, ki je res ljubka na listu štev. 5. Tudi prevelik zbor raznih lepotic je dolgočasen. Me žene, ki živimo na deželi ali pa po zapuščenih krajih malih garnizij, se radujemo zlasti slik in člankov o lepih sobah, stanovanjih in lepih ročnih delih, s katerimi si lahko svoja stanovanja lepo okrasimo. Slike in vsaka malenkost o modi nam je dobrodošla, saj smo tu odrezani od mode, ker nimamo nobenega modnega salona. Tudi kotiček o lepem vedenju je potreben, saj je tudi v tem vedno kaj novega. Z odličnim spoštovanjem M. L., soproga peš. poručnika.

Upravi revije «Žena in dom». Ljubljana. Moram Vam priznati, da sem z Vašim cenj. listom, ki ga je slovenska žena dolgo pogrešala, vedno bolj zadovoljna, saj je tudi zares lepo urejevan. Že po prvi številki se je dalo sklepati, koliko bo lahko vsaka domačica poučnega in zanimivega črpala iz njega, kar se je v drugi in tretji številki še bolj izkazalo. Nestrpnost pričakujem vsako naslednjo številko, katere vsebino takoj z zadovoljstvom preletim, potem pa zopet in zopet prečitam. Ker me je usoda zanesla iz prelepega slovenskega kraja v toplo Dalmacijo, je Vaš list dvojnega pomena zame. Iz njega veje duh slovenske žene in mi daje tolažbo, zato mu hočem ostati tudi zanaprej zvesta naročnica. Ker je vsaki izmed naročnic dovoljeno izraziti svojo željo, jaz pa sem velika prijateljica ročnega dela, bi prosila, da katera izmed prihodnjih števil prinese moderno garnituro spalne sobe (preproge, zavese, blazine, namizno in po-

Tudi največja žehta

je hitro gotova, ako se uporablja pravo **milo**. Nepobitno dejstvo je, da tej zahtevi v polni meri ustreza

pravo terpentinovo

milo Gazela

steljno pogrinjalo). Zahvaljujem se Vam že naprej in Vas pozdravljam. Z odličnim spoštovanjem M. M.

Velecenjeno uredništvo! Z današnjo pošto Vam pošiljam Din 20— za prilogo kroja in ročnih del. Celoletno naročnino za revijo «Žena in dom» sem poslala že v začetku leta, za kar sem dobila tudi v elegantno platno vezan beležni koledar, ki se Vam zanj najprisrčneje zahvaljujem, ker mi je zelo dobro došel. Pri nas imamo kavarno. Vsi naši gostje in jaz pa komaj čakamo, da pride zopet nova številka naše revije, saj smo uverjeni, da nam prinese zopet kaj novega in poučnega ter lepih slik. Odkrito priznavamo, da smo zelo zadovoljni z njo, ker nam nudi mnogo koristnega in poučnega. Najbolj pa mene zanimajo kuhinjski recepti in serviranje, saj v tem ni nobena gospodinja zadosti poučena. Vedno se dobijo še novi recepti za večjo izpremembo. Zato mi bodo Vaši recepti vedno dobrodošli. Z odličnim spoštovanjem A. B., C. pri R.

Spoštovano uredništvo! Z Vašo revijo «Žena in dom» sem zelo zadovoljna. Po položnici Vam pošiljam naročnino za krojno polo in si obenem upam izraziti željo, da prinesete drugič, ako Vam bo mogoče, na krojni poli kraj hlač za en in pol letnega starega dečka. Kraj bi si želela takšen, da se v pasu z gumbi pripne na zgornji del, ter se Vam že naprej lepo zahvalim. Z odličnim spoštovanjem P. F., Črnuče.

P. n. «Žena in dom» mi jako ugaja. Plačala sem celoletno naročnino, zato sem priloženo položnico dala kolegici, da se tudi ona naroči. Ugaja mi posebno krojna priloga, katera je tako lahko umljiva, da se lahko vsaka loti prikrojavanja oblek. Dopade se mi skica v vsakem kroju, poleg tega tudi, koliko blaga se potrebuje, to se mi zdi jako potrebno. Priznati moram, da je druga šte-

vilka že veliko bolj izpopolnjena kot prva, res prav iz srca sem je bila vesela. Prosila bi Vas, ako bi v prihodnji, odnosno v 4. številki priobčili kroj lahke obleke za ulico, zelo bi Vam bila hvaležna za to. S spoštovanjem V. G. S. pri B.

Cenjeni! Kroj in vse drugo v redu prejela, za kar iskrena hvala, jako sem zadovoljna in vsakomur priporočam Vašo revijo. Saj to je edini slovenski list za vsestranske stvari, lahko umljiv tudi preprostemu ljudstvu. Se Vam še priporočam in Vas pozdravljam P. B. Sv. Duh.

Uprava revije «Žena in Dom»! Prejela sem cenjeno dopisnico, v kateri izražate željo, da bi pomagala Vašemu cenjenemu listu z nasveti. Rada, prav rada bi to storila, toda res ne vem, kako bi to storila, kajti vsebina Vašega cenjenega lista je že itak mnogovrstna in zanimiva. Želim mu le, da bi prinašal vedno toliko lepega kakor do sedaj ter da bi se število njegovih naročnic čim bolj pomnožilo. Pošiljam Vam naslov svoje prijateljice, kateri je list tudi zelo ugajal ter želi vstopiti v vrsto Vaših naročnic. Vas lepo pozdravlja: E. F.-B.

P. n.! Pošiljam Vam danes znesek 68 Din kot celoletno naročnino, pa mi blagovolite poslati koledar in krojno polo prvega zvezka. Tudi Vam pošiljam naslov nove na-

Žene in dekleta

zahtevajte za poletje pri vseh trgovcih nageljnov

n
a
r
o
d
n
e

d
e
č
v
i
n
e

v
z
o
r
c
e

ročnice: Justina Mrak, šivilja v Prekopi, pošta Vransko. Z veseljem pričakujem nove priloge, ker zelo rada delam ročna dela. Sploh mi je dobrodošel vsak nasvet, če danes ne, pa drugič. Mogoče, da vam sčasoma še več novih naročnic prijavi. V drugi reviji je res nekaj lepih in poučnih nasvetov, ki so za mlade žene prav koristni. — M. V., Vransko.

Upravništvo «Žena in dom». Prosim, pošljite mi kroj za telovnik, katerega bi rada napravila hčerki, stari dve in pol leta. Zgornja širina života meri 58 cm, dolžina 58 cm. Obenem bi prosila v prihodnji prilogi kak lep vzorec za vezenje tega telovnika z navedbo barv. Naredila bom svetlomodrega. Tudi kak lahek kroj za male oblekce bi želela, sem namreč začetnica v šivanju. Vaš list tudi meni jako ugaja, ter se že sedaj veselim prihodnje številke. Želeč Vam še mnogo novih naročnic beležim z odličnim spoštovanjem M. K.

Upravništvo «Žena in dom»! K drugi številki revije «Žena in dom» Vam samo čestitam. Boljše smeri niste mogli ubrati. Treba je samo, da tako nadaljujete in ne popustite, ter da ne zaidete na nepraktično polje, kar so naši enaki listi pogosto delali. Vaša zadnja številka kaže, da boste uspešno konkurirali z nemškimi listi ter pripomogli misleči slovenski ženi, da se osvobodi tujezemskih listov. Kroji so izvrstni. Želim Vam največjega uspeha in razmaha. Vas lepo pozdravlja S. S.

Letošnjo pomlad je moda zelo naklonjena kostumu, zato je tudi preskrbela celo vrsto modelov, praktične sportne in elegantne promenadne. Krilo je ravno in ima ob strani ali spredaj gube, ali pa je zvončasto razširjeno in nekoliko daljše. H kostumu se nosi bluz. Najlepša je svetla ali pa popolnoma bela, poživljena s pisano vezanko ali fišijem.

Kostumu konkurira tri četrti dolgi plašč iz tvida ali težjega volnenega blaga. Za letošnjo pomlad bo tipičen kratek ali pa tri četrti dolgi jopič iz flanele ali mehkega sukna.

Potrudili smo se, da ustrežemo tudi tistim naročnicam, ki žele otroške kroje. Izbirale bodo lahko. Na krojni poli je kroj za oblekco, plašček, hlačke in srajčko, pa tudi za predpasnik.

Prepričani smo, da bo kroj za domačo obleko dobro došel marsikateri naročnici, kakor tudi kroj za pomladansko obleko, ki je dokaj preprost.

Zdaj pa še nekaj navodil za naše naročnice, ki rade šivajo:

Volneno blago morate vedno prelikati, preden začnete prikrojevati (tenko cunjico zmočite, jo dobro ovijte in raztegnjeno pogrnite čez blago, pa tako dolgo likajte, dokler se ne posuši).

Če šivate volneno obleko, morate vsak šiv sproti dobro razlikati. Naudarjajte vedno z mehkim, malo sukanim naudarkom.

Svilo likajte vedno čez svilen papir, ne s prevročim likalnikom. Belo in sploh svetlo svilo spenjajte in pri-

So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico!
===== „PROJA“!

penjajte s šivankami. Svilene obleke, ovratnike in zapestnike šivajte na roko. Na stroju se svila seseka in zvleče.

Če šivate na stroj volнено blago, morajo biti vbodi večji kakor za pralno blago. Spodnji rob pri zvončastem krilu obrobite s poševno progo.

Naša inteligenčna vprašanja

Odgovori na vprašanja v številki 3.

- 1.) Stopite mu pošteno na nogo.
- 2.) Kapok so rastlinska vlakna, s katerimi se polnijo blazine, ki jih imamo na divanih.
- 3.) Temna, ker je v njej več ogljika, ki ji daje temno barvo.
- 4.) Zunanji kozarec vteknite v toplo vodo, v notranjega pa nalijte mrzle vode.
- 5.) Potegnite ponev takoj z ognja in jo tesno pokrijte s pokrovom. Če je v njej samo malo masti, naj kar zgori.
- 6.) Pod povečevalnim steklom je volna gladka, pavola sukana.
- 7.) Ne kanite nobene tekočine v uho, ker bi se sicer fižol napel. Sploh ga ne poskušajte sami spraviti iz ušesa! Pokličite zdravnika!
- 8.) Pokrov naj bo odprt, da prideta lahko zrak in svetloba do tipk.
- 9.) Azbest je rudnina, ki ne gori.
- 10.) Da se lahko pomeša s slino, ki pospešuje prebavo.

Deset inteligenčnih vprašanj

Kaj napravite:

- 1.) če vam roke neprijetno diše po ribah ali po čebuli?
- 2.) če prstana ne morete sneti s prsta?
- 3.) če hočete kaznovati psa, pa se bojite, da bi ne postal boječ?

P
R
A
V
A
C
I
K
O
R
I
J
A

K
O
L
I
N
S
K
A

Zadovoljen

in

dobro razpoložen

more biti vsak, ako si nabavi potrebna oblačila po nizkih cenah pri trrdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA

DVORNI TRG ŠT. 3.

Elegantni vzorci, moderna in precizna izdelava. Oglejte si bogato zalogo oblek, površnikov, ranglanov, „trenchcoat“ ter damskih plaščev itd. — Dežni plašči, usnjeni suknjiči, čepice, perilo itd. Angleško in češko sukno ter vse manufakturno blago se prodaja na metre v poljubni množini. Na željo pa se izgotavljajo obleke itd. tudi po meri v lastnem modnem ateljeju.

- 4.) če hočete na veliko ploskev nalepiti papir, ne da bi se nagubal?
- 5.) če morate sami prestaviti težko omaro ali kaj podobnega?
- 6.) če vam postanejo lasje prehitro mastni in če vam ondulacija ne drži dolgo?
- 7.) če se vam je kolač ponesrečil, ker ni dovolj vzhajal?
- 8.) če vam ljubezniva gostiteljica napolni v drugič krožnik z jedjo, ki je ne marate?
- 9.) če ne morete takoj menjati mokrih nogavic?
- 10.) zakaj ni dobro uporabljati preveč parfumiranega pudra?

Aforizmi o ženah

V srečnih zakonih ima vselej zadnjo besedo žena — toda neizgovorjeno.

*

Zalostna je usoda marsikatere ženske: ovne, preden je cvetela.

*

Zakone ljubezni pozna sramežljiva ženska bolj instinktivno kot najbolj izkušeni in prevejani strastnik. Kapljica ničemurnosti more zastrupiti vso kupo ljubezni.

RADIOAPARAT

ki nima nebroj nepotrebnih gumbov bo ugajal vsaki dami.

Oglejte si jih pri

RADIOTEHNIKA TONE POLJŠAK

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 5.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D. V LJUBLJANI
MIKLOŠIČEVA CESTA 16

BRZOJAVNI NASLOV : DELTISK
TELEFON 2132

RAČUN POŠTNE HRANILNICE
ŠTEV. 11.630

TISK IZ IZDOLBE-
NINE V BAKRU
(BAKROTISK)

TISKARNA IZVRŠUJE
VSAKOVRSNE TISKO-
VINE, KNJIGE, REVIJE,
ČASOPISE, DIPLOME,
DELNICE, SREČKE, KO-
LEDARJE, ENOBARVNE
IN VEČBARVNE SLIKE
POLJUBNE VELIKOSTI,
VREDNOSTNE PAPIRJE,
RAZGLIEDNICE, LETAKE,
LEPAKE, POSETNICE,
OVITKE, OSMRTNICE,
POROČNA NAZNANI-
LA, OVOJE ZA RAZNE
INDUSTRIJSKE IZDELKE

POSEBEN ODDELEK ZA
IZVRŠEVANJE IZVIRNIH
RISB IN SLIK ZA RAZ-
LIČNE REKLAME, VRED-
NOSTNE PAPIRJE, ILU-
STRACIJE, UMETNIŠKO
OPREMLJANJE KNJIG,
REVIJ IN POLJUBNIH
NAROČENIH TISKOVIN
SKICE NA ZAHTEVO

KNJIGOVEZNICA
JE OPREMLJENA Z
MODERNIMI STROJI IN
NAJNOVEJŠIM MATE-
RIALOM TER IZDELUJE
RAZLIČNA DELA, KI
SPADAJO V KNJIGO-
VEŠKO STROKO, NA-
DALJE IZVRŠUJE UMET-
NO VEZAVO KNJIG
Z ROČNIM ZLATENJEM
PO ORIGINALNIH NA-
ČRTIH IN NAROČILU

IZDELOVALNICA
TRGOVINSKIH KNJIG
V POLJUBNI VELIKOSTI
IN OBLIKI Z LASTNIM
ČRTALNIM STROJEM

Naročnina za list s krojno prilogo je za vse leto Din 68—, za pol leta Din 35—, za četrt leta Din 18—. Za Ameriko in inozemstvo dolarja 2—. Posamezna številka stane Din 5—, krojna priloga Din 2—. Izhaja vsakega 15. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravništvo Erna Podgornikova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Prule 11.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

Narodni vzorci za bordure v domačih sobah

(Glej članek na strani 138)

Kolesarji, pozor!

O R K A N
D Ü R K O P P
G L O R I A
itd. KOLESA

**Preden kupite kolo —
si oglejte našo veliko izbiro**

Prodaja tudi na obroke

„TEHNIK“
Josip Banjai
LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 20 V palači Okrožnega urada
Pomnite, da najugodneje kupite pri nas

Pomlad prenavlja

prirodo in ljudi, nikakor pa ne poškodovanega perila. Kdor se je od škode kaj naučil in kdor ne želi zastonj izgubljati časa, denarja in truda, jemlje za pranje svojega dragocenega perila le

Schicht^{ov} RADION, varuje perilo!